

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav románských studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Anna Pacovská

Osvojování francouzštiny v zájmových kursech
Francouzsko-českého klubu v Kladně

Acquisition of French in language courses in French-Czech club in Kladno

Praha 2014

VEDOUCÍ PRÁCE:
PhDr. Hana Loucká, CSc.

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala své vedoucí diplomové práce PhDr. Haně Loucké, CSc. za cenné rady, připomínky a trpělivost při psaní. Dále bych také chtěla poděkovat PhDr. Tereze Černé za vyčerpávající informace týkající se Francouzsko-českého klubu.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

Podpis

Klíčová slova / Keywords

Francouzština, didaktika, Francouzsko-český klub, zájmové jazykové kursy, osvojování cizího jazyka

French language, didactics, French-Czech club, language courses as a hobby, foreign language acquisition

Abstrakt

Hlavním tématem diplomové práce je osvojování francouzštiny v zájmových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně.

Práce je rozdělena na tři části. V první je představena instituce Francouzsko-českého klubu jako taková. Kromě toho je stručně pojednáno i partnerství Statutárního města Kladna s francouzským Vitry-sur-Seine.

Hlavním cílem předkládané práce jsou ovšem zájmové kurzy francouzského jazyka organizované ve Francouzsko-českém klubu v Kladně. Zmíněny jsou jednotlivé kurzy, jejich publikum i motivace publika. Nejvíce se práce zabývá charakteristikou učebnic užívaných v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu.

V kurzech se pracuje s dvěma typy učebnic, českou a francouzskou. Z českých učebnic je v této práci charakterizována učebnice *ON Y VA! 1.* (J. Taišlová; 2007), která vychází ze strukturně-pojmového principu kombinovaného s principem situačním. Z francouzských učebnic využívaných v kurzech Francouzsko-českého klubu je charakterizován 1. díl učebnice *Alter Ego* (C. Hugot; V.M. Kizirian; M. Waendendries; A. Berthet; E. Daill; 2012). Učebnice *Alter Ego* je založena na metodologickém principu vycházejícím ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, tedy vycházejícím z komunikativních metod.

Závěrečná část práce je věnovaná vlastnímu návrhu využití konkrétní lekce učebnice *Alter Ego* a návrhu přípravy na jednu vyučovací hodinu, konkrétně se jedná o *Leçon 1* z *Dossier 7*, ve které je prezentována problematika dělivého členu. Dělivý člen je pro české studenty mnohdy obtížným gramatickým jevem, jelikož v češtině podobný gramatický jev není. Je také navržena vlastní komentovaná prezentace dělivého členu včetně cvičení.

Abstract

The main theme of the thesis is the acquisition of French language in language courses in French-Czech club in Kladno.

The thesis is divided into three principal parts. In the initial one we present the institution of French-Czech club in Kladno. In addition we mention also the partnership between Kladno city and Vitry-sur-Seine in France.

The main aim of the thesis are the French language courses organized by the French-Czech club in Kladno. We deal with every single course in the club, we mention the visitors of this courses and also the motivation of these students. But the thesis concern the most the characteristics of textbooks and workbooks used in the process of teaching French in French-Czech club in Kladno.

In the courses, there are two types of textbook used in the French language courses – Czech-written and French-written textbooks. Between Czech-written textbooks, we mention *ON Y VA! I.* (J. Taišlová; 2007), that is based on the structural–notional compromise combined with the situational principle.

Between French-written textbooks used in French language courses in French-Czech club in Kladno, we characterize the first volume of *Alter Ego* (C. Hugot; V.M. Kizirian; M. Waendendries; A. Berthet; E. Daill; 2012). *Alter Ego* textbook employs the principles of the Common European Framework of Reference for Languages and thus based on communicative methods.

The thesis is dedicated to an original commented suggestion of application one concrete lesson in *Alter Ego* textbook. Then we propose also the preparation for one lesson. Specifically we propose how to work with *Leçon 1* of *Dossier 7*, where the issue of the partitive article is presented. Partitive article does not exist in Czech which often makes it hard to handle by students. In conclusion, the thesis proposes an original commented presentation of the partitive article including exercises.

Obsah

1. Úvod	8
2. Náplň a cíl aktivit Francouzsko-českého klubu v Kladně	
2.1. Statutární město Kladno	10
2.2. Francouzsko-český klub v Kladně	
2.2.1. Historie založení Francouzsko-českého klubu v Kladně	11
2.2.2. Vedení a organizace Francouzsko-českého klubu v Kladně	11
2.2.3. Členství ve Francouzsko-českém klubu v Kladně	12
2.2.4. Kulturní akce pořádané Francouzsko-českým klubem v Kladně	
a) Francouzské dny v Kladně	12
b) Turnaj v pétanque	14
c) Vánoce v klubu	15
2.3. Partnerské spolupráce Statutárního města Kladna	
2.3.1. Partnerství měst v rámci Evropy	15
2.3.2. Partnerská města Statutárního města Kladna	16
2.3.3. Partnerská spolupráce města Kladna a Vitry-sur-Seine	16
2.3.3.1. Vitry-sur-Seine	17
2.3.3.2. Historie partnerství	17
2.3.3.3. Oblasti spolupráce měst Kladno a Vitry-sur-Seine	18
2.3.4. Výměnné pobyty dětí a mladých lidí	
2.3.4.1. Výběr účastníků	19
2.3.4.2. Příprava programu výměnných pobytů	20
2.3.4.3. Pobyt kladenských dětí ve Francii	20
2.3.4.4. Pobyt francouzských dětí v České republice	21
2.3.4.5. Financování výměnných pobytů	22
3. Osvojování francouzštiny v zájmových kurzech	
3.1. Jazykové kurzy ve Francouzsko-českém klubu v Kladně	23
3.1.1. Typy kurzů ve Francouzsko-českém klubu v Kladně.....	24
3.1.2. Obsazenost kurzů	27
3.1.3. Publikum kurzů Francouzsko-českého klubu v Kladně	28

3.1.4. Motivace ke studiu francouzského jazyka	29
3.1.5. Pedagogické vedení kurzů	29
3.1.6. Učební materiály využívané v jazykových kurzech	29
3.2. Charakteristika učebnic užívaných v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu	
3.2.1. Česká učebnice ON Y VA!	31
3.2.1.1. Stavba učebnice 1. dílu	32
3.2.1.2. Stavba lekce 1. dílu	33
3.2.2. Francouzská učebnice Alter Ego	34
3.2.2.1. Stavba učebnice 1. dílu	35
3.2.2.2. Stavba lekce 1. dílu	35
4. Návrh využití konkrétné lekce francouzské učebnice	
4.1. Alter Ego – Dossier 7 – Leçon 1	38
4.1.1. Rozvržení učiva Leçon 1/Dossier 7	50
4.2. Návrh přípravy na jednu vyučovací hodinu Leçon 1/Dossier 7	52
4.2.1. Úvodní konverzace	52
4.2.2. Presentace a základní nácvik dělivého členu	53
4.2.3. Vyjádření (konkrétního) množství	55
4.2.4. Vlastní cvičení	56
4.2.5. Práce s textem	58
4.2.6. Shrnutí	60
5. Závěr	61
6. Resumé	63
7. Přílohy	65
8. Seznam literatury	70

1. Úvod

Francouzština je jedním z nejžádanějších jazyků posledních let. Na tuto skutečnost se snaží reagovat instituce nabízející výuku cizích jazyků. Především máme na mysli instituce soukromé, nikoliv veřejné školství. V případě předkládané diplomové práce mluvíme o občanském sdružení, Francouzsko-českém klubu v Kladně.

Cílů diplomové práce je několik. V první části představíme instituci Francouzsko-českého klubu jako takovou, historii jeho založení, organizaci a zmíníme i kulturní akce, které Francouzsko-český klub každoročně pořádá. Dále bude v diplomové práci pojednáno i o partnerské spolupráci města Kladna s francouzským městem Vitry-sur-Seine, na jehož fungování se Francouzsko-český klub také podílí. Partnerství bude pojednáno z české i francouzské strany.

Druhá část bude zaměřena na osvojování francouzštiny v zájmových kurzech Francouzsko-českého klubu. Budou zde představeny jednotlivé jazykové kurzy, které Francouzsko-český klub každoročně nabízí a dále bude zmíněna i jejich obsazenost. Stejně tak zmíníme i publikum kurzů a jeho motivaci ke studiu francouzského jazyka. V závěru této části se zaměříme na charakteristiku učebnic používaných v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně. Přesněji se bude jednat o jednu českou a jednu francouzskou učebnici tak, aby mohly být srovnány přístupy jednotlivých učebnic. Z českých učebnic charakterizujeme 1. díl učebnice *ON Y VA!* (Taišlová; 2007), z francouzských to bude 1. díl učebnice *Alter Ego* (Hugot, Kizirian, Waendendries, Berther, Daill; 2012). Obě učebnice budou charakterizovány z hlediska metodologických východisek a se zřetelem k potřebám českého publika. Kromě metodologického zpracování bude tato část pojednávat i o strukturaci učiva, gradaci a prezentaci učiva vzhledem k typu publika.

Ve třetí části diplomové práce navrhuji svůj vlastní způsob využití konkrétní lekce francouzské učebnice *Alter Ego*. Francouzština, jakožto románský jazyk, přináší českým studentům během studia mnoho úskalí. V první řadě je to odlišný fonetický, ale také morfologický systém, nicméně ani po jejich zdoání není cesta studiem francouzštiny hladká. Největší problémy českému publiku pochopitelně způsobují gramatické jevy, které se v jejich

mateřském jazyce neobjevují, a tím pádem si je český mluvčí nemá k čemu připodobnit. Jedním z takových gramatických jevů ve francouzštině je dělivý člen.

Cílem třetí části je tedy zjistit, jaký je nejvhodnější způsob prezentace a základního nácviku dělivého členu v českých školách, respektive v zájmových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně s ohledem na jeho prezentaci ve francouzské učebnici. Proto bude poslední část práce navrhovat využití té lekce francouzské učebnice *Alter Ego*, ve které je dělivý člen prezentován a procvičován. Nejdříve sestavíme tematický plán lekce, ve které je dělivý člen prezentován. Poté bude vypracován návrh přípravy na jednu vyučovací hodinu. Vedle prezentace dělivého členu ve francouzské učebnici zde uvádím i svůj vlastní návrh prezentace. Dále poslední část práce obsahuje i návrhy nácviku dělivého členu se zřetelem k českému publiku, který by doplnil nácvik uvedený ve francouzské učebnici *Alter Ego*.

2. Náplň a cíl aktivit Francouzsko-českého klubu v Kladně

Cílem první části této diplomové práce je celkově představit instituci Francouzsko-českého klubu v Kladně. První část stručně obsáhne historii Francouzsko-českého klubu od jeho založení až dodnes, vysvětlí jeho fungování a hlavní aktivity, také s ohledem na jeho cíle. V rámci této části práce bude zmíněno i partnerství spřátelených měst fungující mezi Statutárním městem Kladnem a francouzským městem Vitry-sur-Seine, na jejíž organizaci se Francouzsko-český klub také podílí.

2.1. Statutární město Kladno

Statutární město Kladno je největším městem Středočeského kraje. Aktuálně je s 67 115 obyvateli (údaj k 30.3.2012) třináctým největším městem České republiky.

Jeho výhodná poloha (pouhých 25 kilometrů od Hlavního města Prahy) je důvodem silných socioekonomických vazeb mezi těmito dvěma městy. Ačkoliv v minulosti Kladno disponovalo značným počtem pracovních míst díky společnosti Poldi Ocel, po jejím zániku se vysoký počet obyvatel s trvalým bydlištěm v Kladně denně přesouvá za prací do hlavního města.

Nejen kvůli zmíněné Poldině huti založené roku 1889 bylo Kladno v minulosti průmyslovým městem zaměřeným především na těžbu černého uhlí. K útlumu prosperity společnosti docházelo od druhé poloviny 80. let. Po Sametové revoluci roku 1989 byla Poldi Ocel privatizována, jejím majitelem se stal Vladimír Stehlík. Pod jeho vedením společnost neprosperovala a mezi lety 1995 a 1997 došlo k jejímu definitivnímu krachu. Od té doby se vedení města Kladna snaží stereotypní náhled obyvatel na Kladno jako na „černé“ průmyslové město změnit a pokouší se naopak prosazovat myšlenku „zeleného“ města sportu. Hornictví je však stále nedílnou součástí kladenské historie, což je patrné například i na znaku města Kladna, na němž najdeme mimo jiné i dvě zkřížená hornická kladívka.

Statutárním městem se Kladno stalo v roce 2000. V témže roce Kladno získalo ocenění Evropské Unie v soutěži „*Město v souladu s požadavky Evropské Unie v roce 2000 a 2001*“.

V současné době je Kladno v povědomí občanů České republiky zakotveno především jako město sportu, které vychovalo mnoho úspěšných reprezentantů České republiky v hokeji, ale také například v aerobiku. Každoročně se na kladenském atletickém stadionu Sletišť koná mezinárodní vícebojařský závod TNT Express Meeting, jehož se pravidelně účastní přední čeští vícebojaři.

2.2. Francouzsko-český klub v Kladně

Francouzsko-český klub v Kladně vznikl jako občanské sdružení v roce 2001. Klub byl založen v souladu se stanovami a cíli Francouzské Aliance (*Alliance Française*) - ta byla založena v Paříži roku 1883. Klub je tak členem sítě francouzských aliancí a klubů na území České republiky, čímž se řadí mezi více než 1000 poboček Francouzské aliance po celém světě.

Na vzniku klubu se podílelo především Statutární město Kladno a dále pak partnerské město Vitry-sur-Seine, Francouzský institut v Praze a Maison de Bourgogne v České republice.

Francouzsko-český klub byl zakládán především jako instituce umožňující šíření francouzského jazyka, avšak kromě výuky jazyka je kladen důraz také na šíření francouzské kultury a zvyklostí, a to nejen v Kladně, ale potažmo v celém Středočeském kraji. Globálně je posláním Francouzsko-českého klubu podpora vzájemného porozumění mezi Českou republikou a Francií. K tomu má také sloužit již zmíněné partnerství města Kladna s Vitry-sur-Seine.

2.2.1. Historie založení Francouzsko-českého klubu v Kladně

První návrh na založení instituce jako je Francouzsko-český klub padl během výměnného pobytu francouzských dětí z Vitry-sur-Seine v Kladně v červenci roku 2001. Součástí výměnného pobytu byla i návštěva zástupců města Vitry-sur-Seine v Kladně, kteří se zabývali se zástupci Kladna otázkou, jak by bylo možné ještě více podpořit rozvoj francouzsko-českých vztahů v Kladně a navrhli tak založení podobné instituce. Statutární město Kladno tuto myšlenku podpořilo a stalo se také hlavním sponzorem a partnerem nově vznikajícího sdružení. K samotnému založení došlo v prosinci roku 2001 a již 22. března 2002 klub zahájil svou činnost.

2.2.2. Vedení a organizace Francouzsko-českého klubu

Pracovníky občanského sdružení jsou lidé, kteří se kromě výuky jazyků podílejí především na organizaci kulturních akcí. Vzhledem ke skutečnosti, že je Francouzsko-český klub neziskovou organizací, pracují tito dobrovolníci zcela bez nároku na honorář. Vedení spolu s dobrovolníky pak tvoří Výbor Francouzsko-českého klubu v Kladně, jenž se pravidelně schází a organizuje jeho činnost. Každoročně se též koná valná hromada, kde je rekapitulována činnost klubu za uplynulý rok, jsou plánovány nové aktivity klubu v dalším roce.

2.2.3. Členství ve Francouzsko-českém klubu v Kladně

Jak již bylo zmíněno, Francouzsko-český klub byl zakládán především jako instituce, která by v Kladně, potažmo v celém Středočeském kraji, nabízela kurzy francouzštiny. Nicméně činnost klubu je mnohem širší. Francouzsko-český klub nabízí svým studentům a všem zájemcům možnost členství, které jim znatelně rozšiřuje možnosti bezplatného setkávání se s francouzskou kulturou.

Kdokoli ze zájemců o členství ve Francouzsko-českém klubu se může dostavit na adresu sídla Francouzsko-českého klubu v Kladně – *Floriánské náměstí 350, 272 01 Kladno* – a stát se členem klubu. Aktuálně má Francouzsko-český klub více než 80 členů.

Členství umožňuje bezplatný přístup do knihovny Francouzsko-českého klubu s bohatou nabídkou různých knižních titulů. Kromě českých a francouzských učebnic francouzského jazyka zde najdeme i další studijní materiály, jak v češtině, tak ve francouzštině. Dále je zde pak široká nabídka beletristické literatury, především ve francouzském jazyce, popřípadě v bilingvní verzi. Vyjma bezplatného přístupu do knihovny přináší členství ve Francouzsko-českém klubu další výhody, například slevy na kurzovním jazykových kurzů, rovněž pak různé slevy na kulturní akce během Francouzských dní v Kladně, jimž se budeme podrobněji věnovat hned v následujícím oddílu.

2.2.4. Kulturní akce pořádané Francouzsko-českým klubem v Kladně

Kromě výuky jazyka se Francouzsko-český klub orientuje i na prohlubování povědomí o francouzské kultuře mezi občany Kladna a Středočeského kraje. Za tímto účelem klub pravidelně pořádá tři kulturní akce v roce a další akce jsou pořádané narázově. Těmito třemi pravidelně pořádanými kulturními akcemi jsou Francouzské dny v Kladně, Turnaj v pétanque a Vánoce v klubu. Nárazově jsou organizované různé semináře, besedy s rodilými mluvčími, výstavy, divadelní představení, koncerty francouzské hudby či ochutnávky francouzské gastronomie. Samozřejmě je zde nutné zmínit i další poznávací aktivity v rámci partnerství mezi Českou republikou a Francií, především výměnné pobyty dětí a mladých lidí mezi Kladnem a Vitry-sur-Seine.

a) Francouzské dny v Kladně

Motivací k uspořádání podobné akce je v první řadě snaha o šíření francouzské kultury. Časově je organizace Francouzských dní v Kladně vázána na Mezinárodní den Frankofonie, který je celosvětově slaven vždy 20. března. Francouzské dny v Kladně jsou tedy pořádány na přelomu měsíce března a dubna, v závislosti na různých dalších faktorech.

Pro Francouzsko-český klub jsou Francouzské dny v Kladně vrcholnou akcí roku, jelikož na jejich přípravě a realizaci výbor Francouzsko-českého klubu v Kladně pracuje během celého roku. Bohatý program je připravován ve spolupráci s magistrátem Statutárního města Kladna, Francouzským institutem v Praze, Maison de Bourgogne a samozřejmě i ve spolupráci se zastupiteli partnerského města Vitry-sur-Seine. Na financování akce se podílí kromě Francouzsko-českého klubu především město Kladno. Pro bezproblémovou realizaci připraveného programu je také nutná spolupráce s dalšími institucemi města Kladna, jakými jsou například Středočeské divadlo v Kladně, divadlo Lampion, Gymnázium Kladno a dále kino Hutník, zámecká galerie Kladno, klub Dundee Jam či restaurace Staré Kladno.

Poprvé se Francouzské dny v Kladně konaly v roce 2007. Během Francouzských dní v Kladně, které trvají zpravidla necelé tři týdny, je možné navštívit velmi rozmanitý kulturní program. Slavnostního zahájení, které se koná vždy v obřadní síni magistrátu Statutárního města Kladna, se účastní kromě zastupitelů města Kladna a vedení Francouzsko-českého klubu i zástupci partnerského města Vitry-sur-Seine. Dalšími významnými hosty jsou generální koordinátor Francouzských aliancí v České republice či zástupci Francouzské ambasády.

Program Francouzských dní v Kladně je každoročně velmi bohatý. Ve spolupráci se Středočeským divadlem a divadlem Lampion jsou zpravidla připravena dvě divadelní představení. Členové Francouzsko-českého klubu mají na představení slevu na vstupném.

Gymnázium Kladno se na Francouzských dnech podílí přípravou různých besed a přednášek. Přednášky si připravují samotní studenti francouzského jazyka na gymnáziu, besedy jsou organizovány zpravidla ve spolupráci s rodilými mluvčími, kteří působí i jako lektoři ve Francouzsko-českém klubu. Témata přednášek a besed vedených ve francouzském jazyce se každoročně mění v závislosti na aktuálních frankofonních tématech ve světě. Přednášky i besedy, které se konají v audiovizuálním sále gymnázia, jsou volně přístupné. Obvykle jsou doprovázeny i drobnou ochutnávkou specialit z francouzské kuchyně.

Další významnou částí Francouzských dní v Kladně jsou filmové projekce v kladenském kině Hutník. Výběr filmů se vždy snaží reflektovat aktuálně uváděné francouzské filmy v České republice, často jsou promítány filmy, které byly představeny na Festivalu francouzského filmu v Praze v předcházejícím roce. Obvykle tři projekce se konají v nově zrenovovaném sále kina Hutník ve večerních hodinách. Jedna z projekcí, orientována spíše na dětské diváky, je v hodinách odpoledních. Večerní projekce jsou vždy v původním znění s českými titulky, film určený pro děti je v českém znění. Pro členy

Francouzsko-českého klubu v Kladně je vstup na tyto projekce zdarma, pro ostatní zájemce za symbolickou cenu 50 Kč.

Prostory pro koncerty zajišťuje klub Dundee Jam, popřípadě, pokud to umožní počasí, jsou koncerty pořádané přímo na Floriánském náměstí. Již tradičně několik let francouzskou hudbu na Francouzských dnech v Kladně reprezentuje francouzsko-česká hudební skupina Bran, jejíž hudba je založena především na starých bretonských lidových motivech.

Neméně důležitou součástí Francouzských dní v Kladně je happening „*Francie v ulicích města*“. Tato akce, která se koná na Floriánském náměstí, má za úkol seznámit obyvatele Kladna s programem Francouzských dní v Kladně a také s aktivitami samotného Francouzsko-českého klubu. Navíc také propaguje spolupráci města Kladna s francouzským Vitry-sur-Seine. Součástí happeningu jsou i francouzské trhy nabízející produkty francouzských prodejců. Happening je doprovázen tradiční francouzskou hudbou z rukou akordeonisty.

Po celou dobu trvání Francouzských dní v Kladně je možné se seznámit s francouzskou gastronomií prostřednictvím francouzského menu připraveného v restauraci Staré Kladno. Francouzské menu je doplněno i nabídkou francouzských vín z nabídky Zemské banky vín.

V neposlední řadě je možné během Francouzských dní v Kladně navštívit také Dny otevřených dveří Francouzsko-českého klubu. Zájemci mohou klub navštívit kdykoliv během otvíracích hodin, aby si prohlédli prostory klubu a také aby se seznámili s metodami výuky francouzského jazyka. Všechny jazykové kurzy jsou v tuto dobu volně přístupné.

Tištěný program je před začátkem Francouzských dní volně k dostání ve všech spolupracujících subjektech. Program z dubna 2014 je uveden v přílohách (příloha číslo 1).

b) Turnaj v pétanque

Další již tradiční kulturně-sportovní akcí pořádanou pod záštitou Francouzsko-českého klubu v Kladně je turnaj v pétanque. Motivací k založení této akce bylo představení jedné z nejtýpějších francouzských společenských her, jež v České republice zatím nemá příliš vybudovanou tradici.

Akce se pořádá vždy v červnu. Pétanque se hraje na kladenském Městském stadionu Sletišť. Nejprve se pétanque hrál na improvizovaných hřištích, postupem času byla na Sletišti za finanční podpory Statutárního města Kladna zbudována dvě hřiště určena přímo ke hře

pétanque. Turnaj je otevřen všem zájemcům všech věkových kategorií, hraje se ve tříčlenných družstvech.

Celá akce je uvedena i doprovodným programem. V úvodu turnaje jsou hráči seznámeni s pravidly hry profesionálním hráčem pétanque z pétanque klubu. Během celého turnaje je zajištěno francouzské občerstvením ve formě pikniku a hra je všem družstvům zpříjemňována tradiční francouzskou hudbou v podání akordeonisty.

c) Vánoce v klubu

Poslední pravidelně pořádanou kulturní akcí Francouzsko-českého klubu v Kladně jsou Vánoce v klubu. V předvánočním čase se scházejí členové Francouzsko-českého klubu a všichni další zájemci a společně sdílejí předvánoční atmosféru. Na programu jsou rozličné přednášky na téma vánočních tradic ve Francii a v dalších frankofonních zemích, pouštějí se francouzské koledy a vše je již tradičně doplněno občerstvením. Občerstvení je taktéž připraveno v souladu s francouzskými tradicemi, návštěvník tak může ochutnat tradiční francouzské cukroví či například sladké Vánoční polínko (*Bûche de Noël*).

Jak bylo řečeno, kromě těchto pravidelně pořádaných kulturních akcí se Francouzsko-český klub podílí na organizaci mnoha dalších nárazových kulturních akcí. Návštěvnost tří zmíněných akcí každým rokem stoupá, vzhledem ke skutečnosti, že počet členů Francouzsko-českého klubu v Kladně taktéž každoročně roste. Vše je pořádáno v přátelské atmosféře se značnou finanční podporou ze strany magistrátu města Kladna. Proto je možné, aby většina zmíněných kulturních příležitostí byla pro všechny návštěvníky zdarma, popřípadě za symbolické ceny. Prozatím Francouzsko-český klub rozšíření této trojice neplánuje, ovšem je pravděpodobné, že do budoucna nabídka pravidelně pořádaných akcí ještě vzroste.

2.3. Partnerské spolupráce Statutárního města Kladna

Statutární město Kladno je jedním z měst České republiky, která udržují partnerskou spolupráci s jinými evropskými i mimoevropskými městy.

2.3.1. Partnerství měst v rámci Evropy

V rámci Evropy je tato myšlenka od roku 1989 podporována především ze strany Evropské unie. Ta prostřednictvím Evropské komise ve spolupráci s Evropským parlamentem a Radou Evropské unie napomáhá budování partnerství mezi evropskými městy především

finančně. Komise každoročně určuje témata, která jsou při udělování dotací upřednostňována. Dále pak komise hodnotí i efektivitu využívání přidělených dotací a nejúspěšnějším městům uděluje ocenění nazvané Zlatá hvězda partnerství (*Golden Star of Town Twinning*). Z českých měst na tuto cenu dosáhla například města Hodonín, Prostějov či Říčany.

Mapování rozvoje partnerských měst má v evropském měřítku ve své kompetenci Rada evropských obcí a regionů (*Council of European Municipalities and Regions*). Dle aktuálních dat je v Evropě navázáno až 34 000 partnerství, ačkoliv tato data jsou velmi nestálá a počet partnerských měst roste.

2.3.2. Partnerská města Statutárního města Kladna

Aktuálně město Kladno udržuje partnerství se třemi městy. S americkým Bellevue (stát Washington), německými Cáchami a samozřejmě je pak nutné zmínit i partnerství s francouzským Vitry-sur-Seine, jemuž se budeme věnovat podrobněji.

Partnerství s městem Bellevue ležícím nedaleko Seattlu bylo navázáno v roce 1993. V rámci tohoto partnerství jsou uskutečňovány výměnné pobyty středoškoláků z obou měst. Významnou roli v tomto partnerství zastává organizace Sister Cities International.

Partnerství s Cáchami je spíše neoficiálního rázu, bylo uzavřeno v roce 2001. Kontakty se uskutečňují nejen prostřednictvím osobních setkání, spolupráce organizovaných či nezávislých skupin občanů, ale i vzájemnými návštěvami zástupců obou měst. Subjektem, který se významně angažuje na rozvoji tohoto partnerství, je KIWANIS Klub Kladno v úzké spolupráci s Kulturním spolkem Aachen/Prag.

Nejstarší tradici má však partnerství s francouzským Vitry-sur-Seine, které je udržováno již od roku 1966.¹

2.3.3. Partnerská spolupráce města Kladna a Vitry-sur-Seine

Jak již bylo zmíněno výše, jedno z oficiálních partnerství je udržováno s francouzským městem Vitry-sur-Seine, které se nachází na předměstí Paříže. Jedná se o partnerství s dlouholetou tradicí. Kromě tohoto oficiálního partnerství jsou mezi oběma městy udržovány i četné neoficiální kontakty. Zástupci Kladna do Francie cestují při příležitosti Svátku šeříků (*Fêtes du Lilas*), který se koná na přelomu května a června. Zástupci města Vitry-sur-Seine pak často do Kladna přijíždějí při příležitosti každoroční oslavy Dnů města Kladna, které se konají pravidelně na začátku září.

¹ https://www.mestokladno.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=6506&id=1401504&n=partnerska-mesta-k

2.3.3.1. Vitry-sur-Seine

Město Vitry-sur-Seine se nachází v regionu Île-de-France, spadá do departementu Val-de-Marne a městského obvodu Créteil. Aktuálně má 85 413 obyvatel (údaj k 1.1.2013).²

Stejně jako Kladno, i Vitry-sur-Seine udržuje partnerskou spolupráci s několika městy v Evropě. Kromě Kladna partnerství dále udržuje s britským městem Burnley a městem Meissen v Německu. Fungování těchto partnerství má na starost Výbor pro družbu (*Comité de Jumelage*).³ Na radnici města Vitry-sur-Seine má celou tuto problematiku v kompetenci 13. náměstkyně starosty.

Mezi Kladnem a Vitry-sur-Seine je možné najít mnohé podobné znaky, které možná měly přímý vliv na iniciování vytvoření partnerství mezi těmito dvěma městy. Kladno se stejně jako Vitry-sur-Seine nachází v bezprostřední blízkosti hlavního města – Vitry-sur-Seine je od centra Paříže vzdáleno 7,5 kilometru. Taktéž Vitry-sur-Seine je místem, odkud většina obyvatel s trvalým bydlištěm ve Vitry-sur-Seine každý den odjíždí do hlavního města za prací. Kladno i Vitry-sur-Seine jsou historicky především průmyslová města. Co se etnického složení obyvatelstva týče, v obou městech je možné v tomto ohledu vidět určitou rozmanitost. Zatímco Vitry-sur-Seine je charakteristické vysokým procentem přistěhovalců mezi obyvateli a je zde i početná arabská, černošská a asijská menšina, v Kladně je patrná menšina romská. Vitry-sur-Seine se řadí mezi města s vysokou nezaměstnaností a stále stoupající kriminalitou.

2.3.3.2. Historie partnerství

Je to právě partnerství s Vitry-sur-Seine, které má nejdelší tradici. První zmínka o záměru podobné partnerství navázat pochází již ze září roku 1960. Deklarace o partnerství mezi Kladnem a Vitry-sur-Seine byla podepsána 24. května 1966. V mezidobí byly představiteli obou měst stanovovány okruhy a podmínky vzájemné spolupráce.

V tehdejším Československu bylo podobné partnerství s ohledem na politickou situaci nepřípustné. Avšak vzhledem k již tradiční levicové orientaci města Vitry-sur-Seine bylo partnerství nakonec schváleno a obyvatelům Kladna tak přineslo jedinečnou možnost kontaktu se západní Evropou.

² <http://www.vitry94.fr/la-ville-cadre-de-vie/presentation/>

³ <http://www.vitry94.fr//elus-action-citoyenne/cooperation/relations-internationales/>

2.3.3.3. Oblasti spolupráce měst Kladno a Vitry-sur-Seine

Oblastí spolupráce Kladna a Vitry-sur-Seine je hned několik. Na prvním místě jsou to výměnné pobyty dětí a mladých lidí, kterým se budeme vzápětí věnovat podrobněji.

Kromě výměnných pobytů bychom našli i další oblasti, jako například utkání sportovních klubů (fotbal, badminton), výlety turistů, výstavy umělců, výměny škol, oficiální setkávání představitelů obou měst, reciproční pracovní výměny zaměstnanců měst, nebo také spolupráce při získávání dotací z fondů EU. Francouzsko-český klub velmi úzce spolupracuje s Výborem pro družbu (*Comité de Jumelage*).

V rámci této spolupráce je také již tradičně významným zastupitelům města Vitry-sur-Seine udělováno čestné občanství v Kladně. Jedním z držitelů tohoto občanství se stal

v roce 1964, tedy ještě před oficiálním podpisem Deklarace o partnerství, tehdejší starosta Vitry-sur-Seine, pan Clement Perrot. V roce 2000 bylo čestné občanství uděleno tehdejšímu 1. náměstkovi starosty, panu Maurici Cotierovi.

2.3.4. Výměnné pobyty dětí a mladých lidí

Výměnné pobyty dětí a mladých lidí byly první společnou aktivitou obou měst po uzavření partnerství. Jejich fungování se během existence výměnných pobytů samozřejmě výrazně změnilo, přesto je stále pro obě strany přínosem možnost poznání nové země a příjemné strávení části školních letních prázdnin.

Výměnné pobyty se konají vždy v měsíci červenci, pobyt zpravidla trvá necelé tři týdny.

2.3.4.1. Výběr účastníků

Výběr účastníků probíhá na obou stranách rozdílně. Zatímco zájemci o výměnný pobyt z řad kladenských žáků musí splňovat určitá kritéria, aby se o své místo ve skupině mohli ucházet, na francouzské straně k žádné výrazné selekci zájemců nedochází.

Zájemci z Kladna musí být žáky sedmých až devátých tříd základní školy, popřípadě studenti nižší ročníků víceletých gymnázií. Výběr je prováděn samotnými školami především na základě studijních výsledků žáků. Magistrát města při výběru zohledňuje chování a prospěch žáků i reprezentaci školy v různých soutěžích či oborových olympiádách. Dle kapacity jednotlivých škol Magistrát města Kladna určí kvóty pro jednotlivé školy, na základě kterých pak škola může výběr provést. Obecně platí, že z větších škol jsou vybíráni dva žáci, z těch menších pouze jeden. Pro případ nenadálých událostí jsou také vybíráni dva náhradníci. Všichni zájemci musí taktéž splňovat podmínku hlášeného trvalého bydliště v Kladně. Každý žák se výměnného pobytu může zúčastnit pouze jednou. Obecně lze tedy říci, že kladenští žáci se mohou výměnného pobytu účastnit „za odměnu“.

Zcela jiná situace je na francouzské straně. Zde žádná zvláštní kritéria pro zájemce o účast nastavena nejsou. Na výměnný pobyt se může přihlásit v podstatě kdokoliv ve věku od 13 do 16 let s trvalým bydlištěm ve Vitry-sur-Seine. Děti často nemusí ani vysvětlovat svou motivaci k účasti. Tento přístup (a samozřejmě i typologické složení obyvatelstva ve Vitry-sur-Seine) je příčinou toho, že do České republiky často přijíždí děti ze sociálně slabých rodin. I proto je informovanost účastníků o celém fungování výměnných pobytů a o České republice mizivá. Není výjimečné, že děti o existenci České republiky před svým příjezdem neměly ani ponětí. Často se také svěří s tím, že je jejich rodiče od odjezdu do České

republiky odrazovali, protože je to podle nich v České republice velmi nebezpečné. Následně jsou děti po příjezdu překvapené, že je Česká republika civilizovaným světem a vrací se zpět do Francie spokojené a poučené. Vzhledem k tomu, že informovanost Francouzů o výměnných pobytech není dobrá, zájemců není zdaleka tolik, jako na české straně, a proto se děti z Vitry-sur-Seine mohou výměny účastnit i více než jednou.

2.3.4.2. Příprava programu výměnných pobytů

Program výměnných pobytů je vždy připravován domácí stranou.

Na české straně mají přípravu programu pro francouzské děti na starosti vybraní zaměstnanci magistrátu města Kladna.

Na francouzské straně celé fungování výměnných pobytů zajišťuje Výbor pro družbu (*Comité de Jumelage*). Výbor pro družbu je dobrovolnické sdružení bývalých zastupitelů města Vitry-sur-Seine či učitelů francouzského jazyka, kteří se podíleli na samotném zřizování partnerství mezi oběma městy. Všichni členové výboru se přípravě programu a zajišťování samotného pobytu věnují ve svém volném čase a bez nároku na honorář.

Obě strany si také zajišťují doprovod dětí. Během výpravy českých dětí do Francie je doprovází a nesou za ně zodpovědnost právě ti dva zaměstnanci magistrátu Statutárního města Kladna, kteří předchozí rok připravovali program pro francouzské děti. Jedná se tedy o jakýsi dvouletý cyklus. Skupinu francouzských dětí vždy doprovází profesionální vychovatelé, obvykle jsou na pětadvacetičlennou skupinu dětí čtyři. Jejich složení se též pravidelně obměňuje. Výměnný pobyt tak není příležitostí pouze pro děti, ale také pro samotný doprovod.

Komunikaci mezi oběma stranami během pobytu jak v České republice, tak ve Francii zajišťují čeští tlumočníci. I tlumočníci se výměnných pobytů účastní ve dvouletých cyklech. To znamená, že jeden rok působí jako tlumočníci pro francouzskou stranu během jejího pobytu v České republice a v následujícím roce jsou součástí českého doprovodu vybraných dětí z Kladna během jejich pobytu ve Francii. Francouzsko-český klub v Kladně se na výměnných pobytech dětí a mladých lidí podílí právě zajišťováním tlumočnicků.

2.3.4.3. Pobyt kladenských dětí ve Francii

Jak již bylo řečeno, každý rok je na výměnný pobyt do Francie vybráno 25 až 30 dětí s trvalým bydlištěm v Kladně. Pobyt zpravidla trvá necelé tři týdny. Program je během této doby rozdělen mezi Paříž a pobyt v Bretani u Atlantického oceánu.

Po příletu do Paříže je česká skupina ubytována v hotelu v blízkosti Vitry-sur-Seine. Na první tři dny pobytu jsou připraveny návštěvy pařížských památek a muzeí. Jeden den je také určen k setkání českých dětí s těmi francouzskými dětmi, které se chystají na svůj výměnný pobyt v České republice.

Poté, co se děti aklimatizují v novém prostředí a sžijí se s celou skupinou i doprovodem, přesouvají se vlakem TGV do Bretaně. Posledních několik let je zajištěn přibližně desetidenní pobyt v táborovém centru v městečku Trinité-sur-Mer. Zde se k českému doprovodu připojí i dva profesionální animátoři, kteří se starají o program pro děti. Obecně lze říci, že je program sestaven spíše ze sportovních aktivit (plachtění, jízda na katamaránech), pobytu u moře a návštěv nejbližšího okolí (akvárium ve Vannes, přímořské muzeum Cité de la Voile, město Lorient). Ubytování je zajištěno ve stanech.

Po návratu do Paříže je poslední týden výměnného pobytu opět věnován návštěvám památek jako například Musée Louvre, Centre Pompidou, katedrála Notre-Dame či výstup na Eiffelovu věž. Jeden celý den je určen k návštěvě zábavního parku Disneyland. Ubytování je během těchto dní opět zajištěno v hotelu v blízkosti Vitry-sur-Seine. Doprovod obstarávají nejčastěji dobrovolníci z Výboru pro družbu. Pobyt je zakončen slavností večeří se zastupiteli města Vitry-sur-Seine.

Program z roku 2013 je pro ilustraci přiložen v přílohách (příloha číslo 3)

2.3.4.4. Pobyt francouzských dětí v České republice

Taktéž pro francouzskou skupinu přibližně 25 dětí je v České republice připraven bohatý program během jejich třítydenního pobytu.

Po příletu na letiště Václava Havla se francouzská skupina dětí i s doprovodem přesouvá autobusem do Lipna nad Vltavou. Zde stráví více než polovinu svého pobytu v České republice. Stejně tak jako na francouzské straně, i zde je pro děti připraven spíše program ve sportovním či odpočinkovém duchu. V případě příznivého počasí je pro děti připraveno koupání v Lipně či v akvaparku, sportovní aktivity (bobová dráha, stezka v korunách stromů na Kramolíně) a návštěvy nejbližšího okolí (Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov).

Z Lipna nad Vltavou se francouzské děti vrací do Kladna. Ubytování je zajištěno v turistické ubytovně Sportovních areálů města Kladna. Během pobytu v Kladně jsou připraveny návštěvy památek v Praze a okolí Kladna (Pražský hrad, plavba parníkem po Vltavě, Lidice), ZOO Praha nebo například návštěva obchodního centra (Metropole Zličín). Jeden den je věnován společným aktivitám francouzských dětí a českých dětí, které se již

z Francie vrátily. Aby francouzské děti byly v kontaktu i s dalšími českými dětmi, je domluvena i celodenní návštěva letního tábora Mrtník, kde se děti účastní programu připraveného při příležitosti jejich návštěvy. I v Kladně je pobyt francouzských dětí završen slavnostní večeří za účasti primátora Kladna a dalších zastupitelů města.

Pro ilustraci je v přílohách přiložen program z roku 2012 (příloha číslo 2).

2.3.4.5. Financování výměnných pobytů

Financování pobytů zajišťují magistráty města Kladna a Vitry-sur-Seine v plném rozsahu. Vybrané děti se finančně na celém pobytu podílí pouze doplatkem na letenku. Je to vždy hostitelské město, které zajišťuje financování a přípravu programu pro druhou stranu.

3. Osvojování francouzštiny v zájmových kurzech

Druhá část diplomové práce bude věnována samotným jazykovým kurzům ve Francouzsko-českém klubu. Budou představeny jednotlivé kurzy, které se v klubu otvírají. Dále pak bude charakterizováno publikum těchto kurzů a jejich motivace ke studiu francouzského jazyka. Zmíněny budou i studijní materiály používané v jednotlivých kurzech.

3.1. Jazykové kurzy ve Francouzsko-českém klubu v Kladně

I přes širokou škálu činností Francouzsko-českého klubu jsou jazykové kurzy nejdůležitější činností klubu. Jazykové kurzy jsou ve Francouzsko-českém klubu pořádány již od roku zahájení činnosti klubu, tedy od března roku 2002. Kurzy jsou přístupné všem zájemcům o studium francouzského jazyka.

Školní rok je ve Francouzsko-českém klubu rozdělen do dvou semestrů – zimního a letního. Zimní semestr zpravidla trvá od posledního zářijového týdne do posledního lednového týdne včetně. Letní semestr pak začíná třetí týden v únoru a končí třetí týden v červnu. Před zahájením obou semestrů probíhá zápis do kurzů. Zápis do zimních semestrů trvá celé září až do zahájení výuky, tedy tři týdny. Zápis do letního semestru pak probíhá dva týdny. Pokud není zájemce o kurz ještě rozhodnut, zda se do kurzu opravdu zapíše či nikoliv, vždy má možnost první zkušební hodiny, na základě které se poté rozhoduje. Stejně tak je vždycky možné nastoupit i do již probíhajícího kurzu, pokud některý ze zájemců nestihl zahájení semestru.

Francouzsko-český klub v Kladně nabízí jazykové kurzy všech úrovní Společného evropského referenčního rámce pro jazyky od úrovně A1 po úroveň C1. V klubu je tedy možné navštěvovat kurzy pro začátečníky, falešné začátečníky, mírně pokročilé, středně pokročilé a pokročilé. Dále je možné absolvovat i kurzy konverzace. Kurzy jsou dělené také podle věku studentů. Klub má v nabídce kurzy pro dospělé, pro děti, ale i pro seniory. Dále je v nabídce Francouzsko-českého klubu i speciální kurz určený pro studenty připravující se k maturitě z francouzského jazyka. Kromě uvedeného je možné v klubu navštěvovat i přípravný kurz k mezinárodní zkoušce z francouzského jazyka DELF/DALF, kterou pravidelně dvakrát ročně pořádá Francouzský institut v Praze.

Kurzy jsou vedeny absolventkami Pedagogické či Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, minimálně jeden kurz je vždy veden i rodilým mluvčím. Výuka probíhá v malých skupinkách studentů tak, aby byla lekce pro studenty co nejintenzivnější a co nejvíce interaktivní, a tím pádem co nejprínosnější. Hodiny se konají vždy jednou týdně

(popř. jednou za dva týdny), jedna vyučovací lekce trvá 90 minut. Kurzy zpravidla probíhají od pondělí do čtvrtka.

Francouzsko-český klub v Kladně má ve svém sídle na Floriánském náměstí k dispozici dvě učebny vybavené moderní technikou a širokou škálou studijních materiálů. Kromě těchto učeben pak prostory klubu tvoří ještě kancelář a knihovna, kterou jsme již zmiňovali výše.

3.1.1. Typy kurzů ve Francouzsko-českém klubu v Kladně

Zájem o kurzy francouzského jazyka ve Francouzsko-českém klubu každoročně roste již od roku zahájení činnosti klubu. S tím souvisí také neustálé rozšiřování nabídky kurzů. Za dobu fungování klubu přibývají studenti s pokročilou úrovní jazyka a zároveň se každý rok v zimním semestru otvírají kurzy pro dospělé studenty - začátečníky. Francouzsko-český klub na počátku svého fungování nabízel pět kurzů jazyka, dnes je to již kurzů devět.

Například v letním semestru 2014 byly otevřeny následující kurzy:

Kurzy pro děti:

- Mírní začátečníci
- Mírně pokročilí

Kurzy pro juniory (14 – 20 let):

- Středně pokročilí
- Pokročilí

Kurz pro pokročilé juniory je přípravným kurzem na mezinárodní zkoušku DELF B1/B2.

Kurzy pro dospělé:

- Falešní začátečníci
- Mírně pokročilí
- Středně pokročilí
- Pokročilí

Kurz pro dospělé studenty - pokročilé je veden rodilým mluvčím pouze ve francouzském jazyce.

Kurz pro seniory:

- Konverzace

Kurz konverzace pro seniory se koná dvakrát v měsíci. V předešlých letech se konal vždy jen první úterý v měsíci, ale vzhledem k vysokému zájmu o tyto hodiny byla jejich frekvence navýšena. Na tento kurz mají volný vstup všichni zájemci o francouzský jazyk vyššího věku, hodiny jsou zdarma. Studenty tohoto kurzu jsou především bývalí učitelé francouzštiny, popřípadě nadšenci, kteří chtějí zůstat s francouzským jazykem v kontaktu.

Pro lepší orientaci v úrovních výše uvedených kurzů aktuálně nabízených ve Francouzsko-českém klubu v Kladně je vhodné zmínit, jakým způsobem tyto úrovně korespondují s úrovněmi komunikativních kompetencí dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (2001, v překladu 2002).

Společný evropský referenční rámec pro jazyky⁴ vymezuje cílové kompetence cizojazyčného vzdělávání ve 21. století. Představen byl roku 2001 v rámci projektů Rady Evropy v anglickém a francouzském jazyce. Cílem sestavení podobného projektu bylo především stanovení srovnatelného hodnocení dosažených jazykových znalostí a řečových dovedností studentů cizích jazyků. Vedle dosažení komunikativní kompetence stanoví Rámec dosažení obecných kompetencí v cizojazyčné výuce pro 2. tisíciletí: *savoir* (znalosti), *savoir faire* (dovednosti), *savoir vivre* (existenciální kompetence) a *savoir apprendre* (schopnost učit se). Rámec klade důraz především na celoživotní vzdělávání, autoevaluaci, plurilingvismus a plurikulturalismus. Česká verze tohoto projektu byla přeložena v roce 2002 pod názvem **Společný evropský referenční rámec pro jazyky - jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme**. Na překladu se podíleli především odborníci Univerzity Palackého v Olomouci a ta českou verzi pro potřeby Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vydala.

Vzhledem k tomu, že Rámec klade důraz na schopnost autoevaluace studenta, vznikla také tabulka pro sebehodnocení, díky níž by měl být student, s ohledem na své komunikativní kompetence, schopen určit úroveň, které aktuálně dosahuje. Horizontálně je tabulka dělena na šest částí podle konkrétní jazykové úrovně, vertikálně pak podle typu komunikativní kompetence. Zmíněné úrovně jsou označené od nejnižší po nejvyšší následovně: A1, A2, B1,

⁴ Nadále bude Společný evropský referenční rámec pro jazyky v textu označován pouze jako Rámec.

B2, C1 a C2. Komunikativními kompetencemi jsou poslech s porozuměním a čtení, mluvení v interakci a samostatný mluvený projev a psaný projev. Každá uvedená kompetence je na jednotlivých úrovních charakterizována. Vezmeme-li si jako příklad mluvenou interakci na úrovni B1, dle tabulky pro sebehodnocení by naše dovednosti měly být následující:

„Umím si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Dokážu se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mi známá, o něž se zajímám nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí).“⁵

Podobnou charakteristiku najdeme na všech úrovních u všech komunikativních kompetencí. Je nutné dodat, že tato tabulka pro sebehodnocení se vztahuje k cizím jazykům vyučovaným v Evropě (a v severní Americe), ne pouze k jazyku francouzskému.

Nicméně jazykové školy, stejně jako Francouzsko-český klub v Kladně, často pro vlastní potřebu využívají i jakýchsi mezistupňů na každé z úrovní, to znamená, že je jejich škála o něco širší: A1.1 – A1.2, A2.1 – A2.2, B1.1 – B1.2, B2.1 – B2.2, C1.1 – C1.2 a C2.1 – C2.2. Takto rozdělené úrovně pak odpovídají následujícím obvyklým označením:

- A1.1 = úplný začátečník
- A1.2 = falešný začátečník
- A2.1 – A2.2 = mírně pokročilý
- B1.1 – B1.2 = středně pokročilý
- B2.1 – B2.2 = pokročilý
- C1 a výše = velmi pokročilý

Pokud má tedy Francouzsko-český klub v nabídce již zmíněné kurzy, řídí se tímto řazením. V případě dětského kurzu pro „mírné začátečníky“ se jedná o žáky, kteří absolvovali jeden semestr francouzského jazyka a mají tedy základní znalosti, ale nejsou schopni ještě výraznějšího samostatného projevu. Stejně tak je tomu i v kurzu pro dospělé studenty – falešné začátečníky. Označení „falešný začátečník“ se nejčastěji používá pro studenty, kteří daný jazyk již v minulosti studovali, avšak buď od dob jejich studií uplynula dlouhá doba,

⁵ Rada Evropy - Jazykový pas I., *Evropské jazykové portfolio – Tabulka pro sebehodnocení*

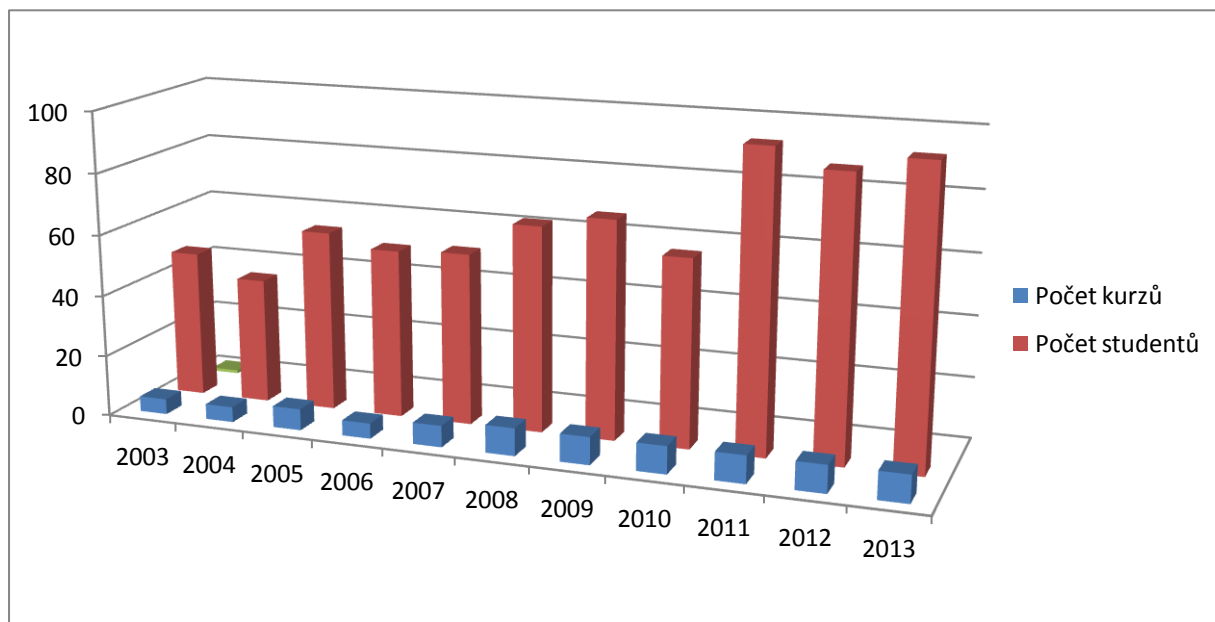
anebo si v jazyce nejsou jisti. Proto se obvykle zapisují právě do kurzů pro falešné začátečníky, kde je učivo probíráno zcela od začátku, ale také je počítáno s tím, že student již danou problematiku někdy studoval a je možné v probírané látce postupovat rychleji.

Francouzsko-český klub si samozřejmě vede statistiky i o návštěvnosti kurzů od doby zahájení své činnosti. Obecně lze říci, že návštěvnost každoročně stoupá. Velké procento studentů se do kurzů Francouzsko-českého klubu hlásí opakovaně.

V letech 2003 až 2007 počet každoročně otvíraných kurzů osciloval mezi pěti a sedmi kurzy. Od zimního semestru 2008 je již pravidelně nabízeno stejné množství kurzů, a to devět. Nejdůležitější je ovšem skutečnost, že se do všech devíti vypsanych kurzů najde dostatek zájemců, aby mohl být kurz realizován.

3.1.2. Obsazenost jazykových kurzů

Počet studentů samozřejmě také od roku 2003 stoupá. V roce 2003 se kurzů Francouzsko-českého klubu účastnilo 48 studentů. V roce 2009 už bylo studentů 71. Od roku 2011 až do současnosti se pak počet ročně přihlášených studentů pohybuje kolem stovky.

Jak již bylo zmíněno výše, ve Francouzsko-českém klubu je kladen důraz především na efektivitu a interaktivnost kurzů, čehož lze snadněji docílit v malých skupinkách studentů. Počet studentů ve skupině se pohybuje od tří do třinácti studentů. Pokud se do kurzu přihlásí méně než tři studenti, kurz se zpravidla neotevře a zájemcům jsou nabídnuty jiné možnosti studia – například individuální výuka. Jen výjimečně je ovšem ve skupině více studentů než deset.

Počty studentů v realizovaných kurzech letního semestru 2014 byly následující:

Kurzy pro děti:

- Mírní začátečníci – 4 žákyně
- Mírně pokročilí – 3 žáci

Kurzy pro juniory (15 – 17 let):

- Středně pokročilí - 4 studenti
- Pokročilí - 7 studentů

Kurzy pro dospělé:

- Falešní začátečníci – 4 studentky
- Mírně pokročilí - 12 studentů
- Středně pokročilí - 9 studentů
- Pokročilí - 6 studentů

Kurz pro seniory:

- Konverzace - 5 studentů

3.1.3. Publikum kurzů Francouzsko-českého klubu v Kladně

Jak bylo již zmíněno výše, kurzy ve Francouzsko-českém klubu v Kladně nejsou děleny pouze podle jazykové úrovně studentů, ale také podle věku studentů. Dle věku lze kurzy rozdělit do čtyř kategorií: kurzy pro děti, kurzy pro juniory, kurzy pro dospělé a kurz pro seniory. Všechny tyto kategorie jsou věkově přesně ohraničené.

Kurzy pro děti jsou primárně určeny pro děti od 10 let. Aktuálně kurzy pro děti navštěvují žáci od 13 do 14 let. U mladších dětí o kurzy francouzštiny ve Francouzsko-českém klubu není dostatečný zájem. V těchto případech je případným zájemcům obvykle nabídnuta možnost individuální výuky.

Kurzy pro juniory jsou určeny především středoškolským studentům, tedy studentům od 14 do 20 let. Aktuálně tyto kurzy navštěvují studenti ve věkovém rozpětí od 15-18 let.

Kurzy pro dospělé jsou určeny pro všechny zájemce starší 20 let. Právě v kurzech pro dospělé se zpravidla sejde nejpestřejší publikum, které se ovšem také liší v závislosti na jazykové úrovni kurzu.

Nejvíce relativní je věk u návštěvníků konverzace pro seniory. Francouzsko-český klub v této kategorii nedělá selekci studentů sám, ale výběr je na uvážení a rozhodnutí samotných zájemců. Samozřejmě může nastat situace, kdy by student dle svého biologického věku do kategorie seniorů ještě nespadal, ale vzhledem k tomu, že je pro něj látka probírána příliš rychle a on nastavenému tempu výuky nestačí, sám se rozhodne raději přejít do kurzu pro seniory, kde je tempo výuky velmi volné. Stejně tak může nastat i situace opačná. Tehdy se některému ze studentů vyššího věku, který by již „měl“ spadat do dané seniorské kategorie, zdá tempo výuky v seniorském kurzu příliš pomalé, a proto se rozhodne pro nějaký z kurzů pro dospělé.

3.1.4. Motivace ke studiu francouzského jazyka

Motivace ke studiu je závislá především na věku studentů. Obecně lze rozlišit motivaci trojího typu. Můžeme předpokládat, že dětští studenti a studenti juniorského věku mohou francouzský jazyk potřebovat při studiu na základní, respektive střední škole. Dospělí studenti pak mohou francouzštinu využívat v zaměstnání. Třetí a pravděpodobně nejčastější variantou je studium z pouhého zájmu o jazyk samotný.

3.1.5. Pedagogické vedení kurzů

Jazykové kurzy Francouzsko-českého klubu v Kladně jsou vedeny absolventkami Pedagogické či Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Kromě těchto lektorek je mezi pedagogy vždy i jeden rodilý mluvčí, aktuálně absolvent bakalářského studia jazykových věd na univerzitě v Toulouse.

K letnímu semestru 2014 měl Francouzsko-český klub tři stálé české lektorky a jednoho francouzského lektora.

3.1.6. Učební materiály využívané v jazykových kurzech

K tomu, aby jazykový kurz byl příjemný a především přínosný pro obě zúčastněné strany, je nutné do každého kurzu vybrat vhodné učební materiály. Každý jednotlivý kurz má na základě mnohaletých zkušeností materiály předepsané vedením Francouzsko-českého klubu, přesto na začátku každého kurzu pro dospělé studenty – začátečníky je studentům dána možnost výběru mezi učebnicí napsanou francouzskými nebo českými autory.

Ze zkušeností Francouzsko-českého klubu vyplývá, že dospělí studenti nejčastěji dají přednost učebnici českých autorů, která je pro jejich začátky ve francouzském jazyce srozumitelnější i za cenu toho, že není tematicky orientována přímo na dospělé studenty.

Učebnice nejsou zahrnuty v kurzovním, proto je nutné, aby si studenti učební materiály obstarali sami.

V kurzech pro děti se již tradičně vyučuje podle učebnic řady *Extra!* (1. a 2. díl). Učebnice je určena pro děti od 12 let věku. Ke každé z učebnic je vytvořena česká verze pracovního sešitu. Učebnice je vhodná již od začátečnické úrovně.

Juniorské kurzy jsou aktuálně vedeny podle učebnice *Alter Ego* (2. díl). Tato učebnice je pro juniory velmi vhodná, vzhledem k tomu, že jsou zde aktuální články a poslechová cvičení, ačkoliv z pohledu probírané gramatiky je to učebnice náročnější. V juniorských přípravných kurzech se postupuje především podle přípravných materiálů k mezinárodním jazykovým zkouškám DELF/DALF úrovně B1/B2 různých verzí. V těchto kurzech jsou na základě uvedených materiálů procvičovány všechny řečové dovednosti a jazykové znalosti, které jsou v rámci mezinárodních zkoušek DELF/DALF examinovány.

V kurzech pro dospělé s nižší jazykovou úrovní se vyučuje především podle české učebnice *ON Y VA!* (1. díl). Tato česká učebnice je pro dospělé studenty srozumitelnější. Vzhledem k tomu, že se jedná primárně o výukový materiál pro studenty středních škol, nese s sebou jisté limity s ohledem na výběr probíraných témat pro dospělé a výběr slovní zásoby. Pro pokročilejší studenty vedení klubu zvolilo opět učebnici *Alter Ego* (3. díl). Dříve byl kurz veden podle učebnice *Connexions* (2. díl), ale po dokončení této učebnice kurz přešel na již zmíněný díl učebnice *Alter Ego*. Ačkoliv je učebnice opět náročnější z pohledu probírané gramatiky, všechny materiály jsou velmi aktuální.

Kurz vedený rodilým mluvčím podle žádné konkrétní učebnice nepostupuje. Hodina je založena především na konverzaci. Lektor se snaží studentům předávat údaje o frankofonních aktualitách. Gramatika soustavně probírána není, avšak v případě, že lektor se studenty během hodiny narazí na nějaký problematický gramatický jev, studentům ho vysvětlí a procvičí jej.

Konverzace pro seniory taktéž žádnou předepsanou učebnici nemá. Práce je v hodinách vedena především na základě textů, které studentům dodává sama lektorka. V tomto kurzu jsou témata a materiály vybírány po dohodě se studenty. Používanými materiály jsou různé dokumenty, jako například novinové články, úryvky z literárních děl francouzských autorů, frankofonní aktuality apod. Pro studenty tohoto konverzačního kurzu je pravděpodobně ještě více než náplň kurzu samotná, důležité jejich společné setkávání. Pro studenty je tento kurz především společenskou záležitostí.

Lektoři všech kurzů kromě uvedených učebnic používají i další doplňkové učební materiály – jejich pestrou škálu mají k dispozici v knihovně Francouzsko-českého klubu. Dále mají lektoři v prostorách učeben klubu k dispozici i televizi, video, počítač a projektor. Materiály na výuku si mohou zdarma kopírovat na kopírovacím stroji v prostorách klubu.

3.2. Charakteristika učebnic užívaných v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu

Cílem této kapitoly je charakterizovat učebnice užívané v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně z hlediska metodologických východisek a se zřetelem k potřebám českého publika.

Pro tuto kapitolu jsem vybrala jednu českou a jednu francouzskou učebnici z těch, které jsou používány v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu. Obě učebnice budou charakterizovány z hlediska metodologického zpracování, strukturace učiva a gradace a prezentace učiva vzhledem k typu publika. Z učebnic českých autorů je v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu používána pouze jedna, a to *ON Y VA!* (1. díl; 2007). Jako zástupce francouzské učebnice sestavené francouzskými autory jsem vybrala učebnici *Alter Ego* (1. díl; 2012).

3.2.1. Česká učebnice ON Y VA!

Tato učebnice vychází ze strukturně-pojmového principu kombinovaného s principem situačním. Po prvním vydání (1996) následovala další aktualizovaná vydání (1999, 2007). V jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně je pracováno s nejnovějším vydáním této učebnice, tedy s vydáním z roku 2007. Učebnice *ON Y VA!* vznikla jako čtyřdílný komplet učebnic primárně určen studentům středních škol, tedy studentům ve věku 15-19 let. Učebnice je doporučena Ministerstvem školství jako učebnice francouzštiny pro střední školy. Nicméně autorka v předmluvě uvádí, že je tento učebnicový komplet vhodný i pro mírně nižší či vyšší věkové kategorie. Užíván může být i v jazykových kurzech pro dospělé, popřípadě ho mohou při studiu použít i samouci. S tvrzením autorky, že je učebnice vhodná i pro samouky, osobně nesouhlasím. Učebnice sice obsahuje výklad fonetického i gramatického systému v češtině, avšak především na počátku studia, a pokud student nemá zkušenosti s jiným románským jazykem, je látky mnoho najednou a samouky by takového řazení mohlo od studia odradit.

Dle slov autorky sleduje učebnice *ON Y VA!* dvojí cíl. Zprvce chce položit pevný základ komunikativní i jazykové kompetenci a dále chce studentům přiblížit realie frankofonních zemí. (Taišlová 2007: 5, 1. díl)

První díl učebnice je určen pro studenty – začátečníky, tedy vede k osvojení učiva na úrovni A1 dle Rámce. Poslední, čtvrtý díl, splňuje požadavky úrovně B2. Učebnicový komplet *ON Y VA!* se skládá ze tří základních složek – učebnice, pracovních sešitů rozdělených na dvě části A a B a dále pak 4 CD – dvě se vztahují k učebnici a další náleží ke každému dílu pracovního sešitu. Na CD můžeme najít namluvené texty, popřípadě poslechová cvičení.

3.2.1.1. Stavba učebnice 1. dílu

První díl základní učebnice *ON Y VA!*, který budeme níže charakterizovat, je rozdělen na dvanáct základních lekcí. Každá lekce je rozdělena na čtyři oddíly označené A, B, C a D. Kromě těchto dvanácti lekcí obsahuje učebnice i úvodní lekci nazvanou *Avant de commencer*, v níž se má student seznámit s nejzákladnějšími frázemi a zcela elementární gramatikou.

Vždy po třech lekcích následuje oddíl *Révision* určený pro opakování učiva probraného v předcházejících lekcích, celkem jsou opakovací oddíly čtyři. Každý opakovací oddíl navíc obsahuje i autokorektivní test.

K základním lekcím patří samostatný oddíl *Grammaire*, ve kterém jsou vysvětleny gramatické jevy probírané v dané lekci. Výklad gramatiky je proveden v češtině, což také umožňuje kontrastivní srovnání dané problematiky v české a francouzské gramatice.

Dále pak učebnice obsahuje oboustranné slovníky – *Vocabulaire français – tchèque* a *Vocabulaire tchèque – français*. Slovníky obsahují povinnou i fakultativní slovní zásobu. Jsou zpracovány bez dělení podle lekcí, řazení je abecední. Slovíčka jsou uváděna bez členů, u podstatných jmen najdeme zkratku *m* označující mužský rod a *f* označující ženský rod. Seznam použitých zkratk je přehledně uveden na úplném začátku slovníku.

V učebnici najdeme i rozsáhlý aparát *Annexes*. Tento oddíl zahrnuje například přehled časovaných sloves pravidelných i nepravidelných, fonetiku a pravopis a dále i přepis poslechových cvičení zařazených v jednotlivých lekcích. Kromě uvedeného v závěru poznámkového aparátu najdeme i řešení autokorektivních testů. Důležité je zmínit také to, že přílohy obsahují i slovní zásobu používanou v pokynech ke cvičením, což považují, především na začátku studia, za velmi užitečné.

Na konci tohoto aparátu je zařazena tabulka pro sebehodnocení, s jejíž pomocí může student zhodnotit, zda zvládl probíranou látku v jednotlivých komunikativních kompetencích – poslech s porozuměním, čtení, mluvení v interakci, samostatný mluvený projev a psaný projev.

3.2.1.2. Stavba lekce 1. dílu

Učivo dané části lekce (A, B nebo C) je zahrnuto vždy ve výchozích textech. Část D je fakultativní, jejím úkolem je rozvinutí tématu lekce, nikoliv osvojení nové látky. Každá lekce má jedno hlavní téma, které se prolíná všemi částmi.

Základem každé lekce jsou výchozí texty. V učebnici se objevují texty dialogické, monologické i kombinované. Všechny texty jsou zaznamenány na přiložených CD.

Po výchozím textu následuje část *Activités*, která slouží k procvičení jevů prezentovaných ve výchozím textu. První cvičení je vždy zaměřeno na nácvik výslovnosti společně s CD, dále pak na čtení a pozorování pravopisu. Další cvičení jsou určena k procvičení gramatických jevů probíraných v daných částech lekce. Nicméně dle slov autorky jsou k hlubšímu a trvalejšímu osvojení učiva určeny aktivity zařazené do pracovních sešitů. (Taišlová 2007: 5, 1. díl)

Jak již bylo zmíněno výše, pracovní sešity, které se vztahují k látce probírané v základní učebnici, jsou dva – A a B. K oběma částem pracovního sešitu náleží i jedno CD. Stejně jako učebnice jsou i pracovní sešity rozděleny na dvanáct lekcí – každý díl na šest lekcí. Část A navíc obsahuje i lekci *Avant de commencer*. Shodně s uspořádáním v učebnici i po každých třech lekcích v pracovním sešitu následuje opakovací oddíl *Révision* a test, který už na rozdíl od testů uvedených v učebnici není autokorektivní.

Každý z pracovních sešitů obsahuje tři části. První z nich jsou cvičení, která slouží k upevnění a prohloubení probraného učiva. Tato část obsahuje i procvičování zábavnou formou, například prostřednictvím křížovek či hádanek. Dále zde najdeme i texty určené ke čtení.

Druhou částí pracovního sešitu je slovník vztahující se k textům jednotlivých lekcí. Slovní zásoba jednotlivých částí lekce je pak opět řazena abecedně, ke každému slovíčku je uveden i fonetický přepis. Na rozdíl od slovní zásoby uvedené v učebnici, je slovní zásoba v pracovních sešitech již uváděna se členem určitým. Kromě této slovní zásoby jsou do slovníku zaznamenány i dva typy další slovní zásoby – první skupinou, značenou vždy šedým rámečkem, je fakultativní rozšiřující slovní zásoba. Druhá skupina, uvedena pokynem *Retenez*, je značena modrým rámečkem a uvádí frazeologii. Důležité je, že i frazeologie je uváděna s českými ekvivalenty.

Na závěr obou pracovních sešitů následuje klíč ke cvičením, který obsahuje řešení všech cvičení v pracovním sešitě, popřípadě zde najdeme i návrhy řešení cvičení vyžadujících volný projev studenta. V klíči ke cvičením jsou zakomponovány i přepisy textů nahraných částí.

Jak učebnice, tak pracovní sešity jsou uvedeny obsahem. Zatímco obsah v pracovních sešitech pouze odkazuje k jednotlivým lekcím popřípadě k opakovacím oddílům, obsah v učebnici je propracovanější. Každému oddílu třech lekcí společně s opakovací částí je věnována jedna celá dvoustrana. Na horizontální ose je každá lekce rozdělena na následující části – *texty* (zde najdeme titulky k textům jednotlivých částí lekce), *komunikativní cíl – žák se naučí* (zde najdeme vypsané jednotlivé komunikativní kompetence, kterých by student měl po probrání dané lekce dosáhnout), *fonetika* (přehled probíraných fonetických jevů), *mluvnice* (přehled probíraných gramatických jevů) a na závěr *réalie, socio-kulturní prvky* (v této části jsou studentům přibližovány reálie frankofonních zemí vztahující se k dané lekci). Uspořádání a obsah učiva je takto přehledně uveden hned na začátku učebnice.

3.2.2. Francouzská učebnice *Alter Ego*

Francouzská učebnice *Alter Ego* se od české učebnice *ON Y VA!* podstatně liší.

Učebnice *Alter Ego* je zpracována v pěti dílech. Autorky v předmluvě učebnice uvádějí, že je tento učebnicový komplet určen dospělým studentům, popřípadě starším adolescentům. První díl, jímž se nadále budeme zabývat, je určen pro studenty – začátečníky. Cílem probrání prvního dílu učebnice je dosažení kompetencí na úrovni A1 a A2.1 dle Rámce, což odpovídá 120 vyučovacím hodinám francouzského jazyka. Student, který probere první díl této učebnice, je podle slov autorek schopný složit zkoušku DELF úrovně A1.

Témata probíraná v učebnici mají za cíl probudit v žákovi skutečný zájem o francouzskou společnost a frankofonní svět. Především je pak cílem rozvinout znalosti a dovednosti žáka natolik, aby byl schopen úspěšné komunikace v cizím jazyce. Proto mezi témata najdeme autentické situace z běžného života (osobní život, veřejný život či profesní život). Navrhovaná cvičení mají žáka přimět reagovat v těchto situacích s ohledem na jeho vlastní život a kulturu, avšak kreativním a hravým způsobem. Kromě jmenovaného je dle autorek také nutné žáka dostatečně motivovat a rozvíjet dovednosti, ale i strategie, které povedou žáka k autonomii projevu v cizím jazyce. Učebnice *Alter Ego* je sestavena v souladu s metodologickým principem vycházejícím z Rámce, to znamená vycházejícím z komunikativních metod. K osvojování jazykových prostředků dochází na základě „*découverte*“, tj. pozorování, na základě kterého si student vytváří hypotézu, tu si následně ověřuje. Z hypotézy je stanoveno pravidlo a k osvojení jazykových prostředků dochází prostřednictvím konceptualizace.

Učebnicový soubor *Alter Ego* se skládá ze základní učebnice, pracovního sešitu, k nimž oběma náleží jedno CD. Pro vyučující autorky zpracovaly rozsáhlý *Guide pédagogique*, kterému se budeme podrobněji věnovat níže.

3.2.2.1. Stavba učebnice 1. dílu

První díl učebnice *Alter Ego* je rozdělen na devět základních oddílů (*dossier*), z nichž každý obsahuje tři lekce. Celá učebnice je uvedena vstupním *Dossier 0*, ve kterém se student seznamuje se základními frázemi a gramatikou.

Po základních lekcích následuje oddíl *Activités de phonie-graphie*, ve kterém jsou shrnuta fonetická a pravopisná pravidla francouzštiny. Tato část obsahuje taktéž cvičení vztahující se k problematice fonetiky a pravopisu probírané v každém oddílu.

Následující částí je *Lexique thématique* shrnující slovní zásobu uvedenou v jednotlivých lekcích. Slovní zásoba je v každé lekci dělena nejprve tematicky (například: *Les personnes, Les informations personnelles, Se présenter* apod.) a v těchto tematických oddílech je pak řazena abecedně. U podstatných jmen je vždy uveden člen určitý, popřípadě člen neurčitý u podstatných jmen začínajících samohláskou.

Za slovní zásobou následuje přehled časování sloves *Tableau de conjugaisons*. Slovesa jsou uvedena slovesem *être* a následně jsou zde uvedena všechna probíraná slovesa, tedy pravidelná i nepravidelné slovesa dohromady, jejich řazení je nadále abecední. Slovesa jsou časována v oznamovacím způsobu (v přítomnosti, v *passé composé*, imperfektu a *futur simple*) a v rozkazovacím způsobu.

Další částí je souhrnný přehled probírané gramatiky *Précis grammatical*. Tento oddíl je řazen podle slovních druhů, nikoliv chronologicky tak, jak byly jednotlivé gramatické jevy v lekcích prezentovány. Najdeme zde oddíly *Déterminants, Adjectifs qualificatifs, Prépositions, Pronoms, Verbes, Adverbes*. Dále jsou zde uvedeny gramatické jevy vně slovních druhů jako *Comparaison, Forme interrogative* nebo *Restriction*.

V závěru učebnice jsou uvedeny přepisy poslechových cvičení ze všech lekcí od *dossier 0* až po *dossier 9*.

3.2.2.2. Stavba lekce 1. dílu

Každá lekce je strukturována podle pragmatických cílů a následně je rozvíjeno konkrétní téma. Každé lekci jsou věnovány zpravidla dvě dvoustrany. Nejčastěji zde chybí výchozí text, pokud ho najdeme, jedná se o monologický text. Student je veden k postupnému objevování forem a funkcí jednotlivých mluvnických jevů. Každá lekce se snaží obsáhnout

všechny komunikativní kompetence. Probírané jazykové jevy (gramatické nebo lexikální), případně fonetika a pravopis, jsou obvykle shrnuty v takzvaných „POINTS“ – setkáváme se s *POINT culture* nebo *POINT langue*. K procvičení prezentovaných jevů slouží soubor cvičení, který je umístěn za každým *dossier*, to znamená, že obsahuje cvičení určená k procvičení jevů probraných ve třech lekcích.

Kromě základních cvičení je v učebnici kladen také důraz na evaluaci probraného učiva. Ta je v učebnici zpracována ve dvou formách. První z nich je forma souhrnná, která zahrnuje cvičení sloužící k ověření kompetencí s ohledem na skutečné úrovně komunikativních kompetencí stanovené v Rámci (v případě prvního dílu učebnice *Alter Ego* se jedná o úroveň A1). K tomu slouží dvoustrana umístěná na závěr každého *dossier*, která je sestavená tak, aby odpovídala typům cvičení objevujících se u mezinárodních zkoušek DELF/DALF. Jsou zde prověřovány následující komunikativní kompetence – poslech s porozuměním, čtení, samostatný mluvený projev a psaný projev. Druhou složkou evaluace je pak složka výchovná. Ta má žáka naučit schopnosti autoevaluace vlastních znalostí a dovedností. K tomu je sestaveno *Portfolio*, které je umístěné na závěr pracovního sešitu. Zde si každý student může zaškrtnout, zda skutečně dosahuje jednotlivých jazykových znalostí a řečových dovedností v mluveném a psaném projevu, které byly v lekcích probírány.

V úvodu učebnice je také umístěn podrobný návod pro studenty k užívání učebnice (*Mode d'emploi*): studentovi je představen systém, jakým je učebnice sestavena. Tento oddíl slouží k usnadnění práce s novou učebnicí.

Za návodem pak následuje podrobný obsah učebnice. V obsahu jsou barevně odlišené jednotlivé *dossier* a každý *dossier* je rozdělen na tři části odpovídající jednotlivým lekcím. Obsah je horizontálně členěn na následující oddíly - *Contenus socioculturels*, *Thématiques* (v tomto oddíle jsou nastíněna témata jednotlivých lekcí). Dalším velkým oddílem je oddíl nazvaný *Objectifs sociolangagiers* (socio-řečové cíle), který je dále dělen na *Objectifs pragmatiques* (pragmatické cíle) a *Objectifs linguistiques* (jazykové cíle) zahrnující části *Grammaticaux* (gramatické), *Lexicaux* (lexikální) a *Phonétiques* (fonetické).

Další složka učebnice *Alter Ego* je tvořena pracovním sešitem, ke kterému náleží jedno CD. Zatímco učebnice obsahuje barevné obrázky a četné fotografie, pracovní sešit je zpracován pouze v černobílém provedení, ale i zde najdeme časté obrázky, fotky či tabulky. Jak v učebnici, tak v pracovním sešitě slouží tento materiál jako východisko ke cvičením. U obrázků a fotek se nejčastěji jedná o cvičení uvedená pokynem *Observez*. Případně se může jednat i o dokumenty uvedené pokynem *Lisez et répondez aux questions*. Někdy mají obrázky a fotografie funkci pouze ilustrativní. Pracovní sešit je zamýšlen jako těžiště procvičování

jevů probíraných v učebnici. V pracovním sešitě již chybí dělení na jednotlivé lekce, je zachováno pouze dělení na jednotlivé *dossier*. Každý *dossier* je v pracovním sešitě rozdělen na čtyři části – lexikální (*du côté du LEXIQUE*), gramatickou (*du côté de la GRAMMAIRE*), komunikativní (*du côté de la COMMUNICATION*) a situační (*En situation*). Jak již bylo zmíněno výše, na závěr pracovního sešitu je umístěné *Portfolio* sloužící studentovi k autoevaluaci.

I u pracovního sešitu je zpracován obsah, který pouze odkazuje na stránky jednotlivých lekcí nebo *dossier*.

Poslední částí učebnicového komplexu je *Guide pédagogique* (pedagogický průvodce) sloužící výhradně vyučujícím. Pedagogický průvodce je dělen na jednotlivé *dossier*, ve kterých jsou následně rozpracovány všechny složky dané lekce, tedy *Contenus socioculturels* (socio-kulturní náplň), *Thématiques* (tematická náplň), dále *Objectifs sociolangagiers* (socio-řečové cíle) obsahující *Objectifs pragmatiques* (pragmatické cíle) a *Objectifs linguistiques* (jazykové cíle). U každého cvičení použitého v učebnici nebo v pracovním sešitě jsou upřesněny jeho cíle a najdeme zde i klíč k cvičením. Stejně tak zde najdeme i klíč k evaluační části sestavené dle mezinárodních zkoušek DELF/DALF. Dále zde autorky umístily i takzvaný *Guide culturel* (kulturní průvodce), ve kterém jsou stručně představeny reálie, které se mohou v jednotlivých lekcích vyskytovat. Úplně na závěr jsou umístěny opakovací testy pro každý *dossier* a opravy těchto cvičení. K poslechovým cvičením z učebnice nebo pracovního sešitu zde najdeme přepisy namluvených textů.

I studentům Francouzsko-českého klubu v Kladně na začátečnické úrovni jsou na začátku kurzu nabídnuty obě možnosti – česká nebo francouzská učebnice. Ze zkušenosti lektorů Francouzsko-českého klubu jasně vyplývá, že dospělí studenti – začátečníci preferují učebnici českou. Je to pochopitelné, jelikož česká učebnice jim, na rozdíl od té francouzské, umožňuje srovnání s mateřským jazykem. Kromě toho, českým dospělým studentům na této úrovni obvykle nevyhovuje poměrně zdlouhavá cesta osvojení učiva prostřednictvím konceptualizace, a proto raději volí učebnici českou, která sleduje tradiční model strukturně-pojmového principu doplněný situačním modelem. Dále můžeme za výhodu české učebnice považovat i to, že obsahuje slovníček ke každé lekci a také závěrečný dvojjazyčný slovník. Tím má student ulehčené studium, jelikož není nucen si neznámá slovíčka hledat ve velkém francouzsko-českém slovníku. Na druhou stranu francouzská učebnice často nabízí aktuální reálie frankofonních zemí a práci s dokumenty, jako jsou novinové výstřižky a podobně.

4. Návrh využití konkrétní lekce francouzské učebnice

Poslední část diplomové práce se zaměří především na práci s francouzskou učebnicí *Alter Ego* (1.díl). V této části navrhne využití jedné konkrétní lekce z učebnice a dále pak sestavíme návrh přípravy na jednu vyučovací hodinu vzhledem ke konkrétnímu publiku.

Konkrétně budeme pracovat s první lekcí sedmého oddílu. Lekce je zaměřena na prezentaci a procvičení problematiky dělivého členu ve francouzštině. Nejprve sestavíme tematický plán lekce a následně zpracujeme přípravu na jednu vyučovací hodinu.

4.1. Alter Ego 1 – Dossier 7 – Leçon 1

První lekce sedmého oddílu nese název *Question de goût* (Otázka chuti). Je rozpracována na čtyřech stranách formátu A4. Kromě hlavního titulu lekce nese i tři podtituly: *Indiquer ses goûts alimentaires*, *Comprendre/Composer un menu*, *Parler de sa consommation alimentaire*. Tematicky je tedy lekce zaměřena na jídlo a stravovací zvyky ve Francii. První část nazvaná *Indiquer ses goûts alimentaires* má za pragmatický cíl stanovený, aby student porozuměl plakátům o konzumaci potravin, porozuměl, když někdo hovoří o jídle či o svých chutích a dále, aby student dokázal o jídle a vlastních chutích sám mluvit. Cílem druhé části pojmenované *Comprendre/Composer un menu* je porozumět jídelnímu lístku a aby byl student schopen jídelní lístek sám sestavit. Poslední část s názvem *Parler de sa consommation alimentaire* má studenta naučit mluvit o vlastních stravovacích návycích, popřípadě je srovnat s návyky ostatních lidí či jiných zemí (*POINT Langue*, oddíl IV.)

Z gramatických jazykových cílů uvedme užívání předložek *de* a *à* v názvech jídel, užití dělivého, určitého a neurčitého členu a dále problematiku záporu u dělivého členu. Tato problematika je prezentována v oddílu *POINT Langue* (oddíl IV.). Lexikálním jazykovým cílem lekce je, aby si student osvojil slovní zásobu jídla a pití. Dále se má student v této lekci naučit vyjádření četnosti prostřednictvím příslovcí.

Novými reáliemi probíranými v lekci je Týden chutí (*La Semaine du goût*) a Národní program výživy a zdraví (*Le Programme National Nutrition Santé*).

Lekce je tedy členěna následujícím způsobem:

- I. *Indiquer ses goûts alimentaires - La pyramide alimentaire* (výchozí text)
- II. *Comprendre/composer le menu – Plat du jour* (výchozí text)
- III. *Parler de sa consommation alimentaire – La Semaine du Goût* (výchozí text)
- IV. *POINT Langue – L'article partitif*
- V. *S'exercer* – souhrnná cvičení z *Leçon 1*

Následují cvičení vztahující se k jednotlivým částem lekce 1 v Pracovním sešitě:

VI. Exercices – Du côté du LEXIQUE (názvy jídel, členění jídelníčku)

VII. Exercices – Du côté de la GRAMMAIRE (předložky *à/de* u názvů jídel, členy)

VIII. Exercices – Du côté de la COMMUNICATION (dialogy, zvyky v různých zemích)

IX. Exercices – En situation (Zdravá výživa – formou dotazníků, textových cvičení)

X. Tematický slovníček (jednojazyčný)

I.

Dossier 7

Leçon 1

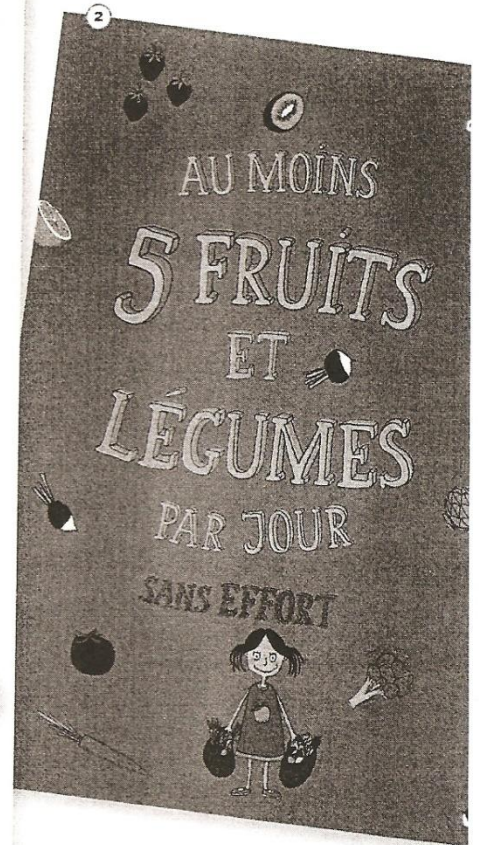
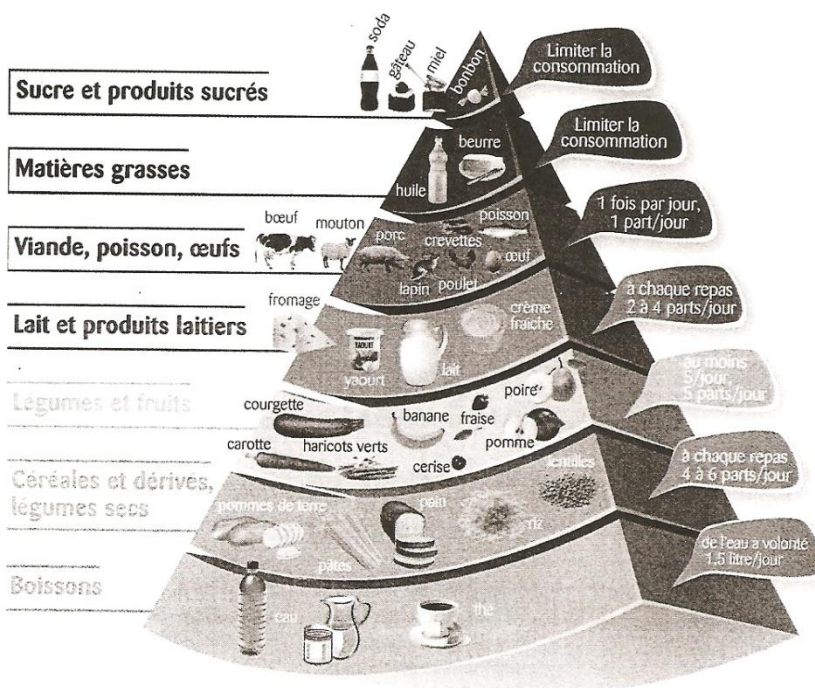
Question de goût

› Indiquer ses goûts alimentaires

①

La pyramide alimentaire :
pour une alimentation équilibrée

Programme
National
Nutrition
Santé

①

Observez les deux affiches et répondez.

1. Quel est leur objectif commun ?
2. Est-ce qu'il existe des programmes similaires dans votre pays ?

②

Écoutez le dialogue.

Identifiez la situation et dites de quelle affiche on parle.

③

Réécoutez et répondez.

1. Repérez, sur la pyramide alimentaire, les aliments cités.
2. D'après les réponses des enfants, dites pourquoi on a organisé cette campagne.

④

Échangez en petits groupes.

1. Observez la pyramide et dites, pour chaque catégorie, quels aliments vous aimez et quels aliments vous n'aimez pas.
2. Avec les listes des différents groupes, faites une liste commune pour toute la classe.

› Comprendre/Composer un menu

Semaine du 10 au 14 septembre

	Lundi	Mardi	Mercredi	Jeudi	Vendredi
ENTRÉE	Salade de tomates	Pommes de terre au thon	Salade de lentilles	Carottes râpées	Pâté de campagne / Terrine de volaille
PLAT PRINCIPAL	Sauté de porc au paprika / Sauté de mouton Gratin de pommes de terre	Poulet rôti à l'estragon Pâtes	Boulettes de bœuf à la tomate Haricots verts	Raviolis à la bolognaise	Filet de poisson au citron Riz
FROMAGE	Fromage blanc au miel	Camembert	Comté	Yaourt aux fraises	Brie
DESSERT	Fruit	Crêpe au sucre	Mousse au chocolat	Fruit	Compote de pommes à la cannelle

5

Observez ces menus d'une cantine scolaire en France et dites si les repas sont équilibrés. Justifiez votre réponse.

POINT Culture

Les repas en France

A. Relisez les menus et complétez le texte suivant sur les repas en France.

Un repas ordinaire en France comporte en général ... parties : entrée, ... , fromage ou produit laitier puis Pour l'entrée, on trouve principalement deux catégories alimentaires : crudités (légumes crus ou parfois cuits, servis froids), charcuterie (saucisson, pâté...) ou quelquefois un fruit (melon, pamplemousse, avocat). La soupe est plutôt réservée au dîner. Pour le plat principal : ... , œufs ou ... , avec légumes, riz ou pâtes. Le dessert est sucré : fruit, gâteau ou crème.

B. Échangez.

Les repas sont-ils très différents dans votre pays ? Combien de parties y a-t-il dans un repas ordinaire ? Est-ce qu'il y a un dessert ? Est-il toujours sucré ?

→ S'exercer n° 1 et 2, p. 150

AIDE-MÉMOIRE

- Indiquer l'ingrédient principal d'un plat
une salade **de** tomates
une compote **de** pommes
- Indiquer un ingrédient important, le goût ou une façon de préparer
des pâtes **à la** bolognaise
une mousse **au** chocolat
du poulet **à l'**estragon
un yaourt **aux** fraises

→ S'exercer n° 3 | p. 150

6

À deux, composez le menu du lundi suivant. Choisissez selon vos préférences dans la liste ci-dessous.

tarte aux pommes – frites – steak haché – fruits au sirop
– terrine de poisson – gratin de courgettes – yaourt sucré
– omelette aux fines herbes – fromage de chèvre – salade grecque

7

Imaginez !

Vous invitez des amis à dîner. Il y a une végétarienne, un homme qui fait un régime pour maigrir, des personnes qui aiment bien manger. En petits groupes, composez le menu pour faire plaisir à tous vos invités.

cent trente-sept 13'

III.

Dossier 7 Leçon 1 Question de goût

› Parler de sa consommation alimentaire

POINT Culture La Semaine du Goût

La première Journée du Goût a eu lieu le 15 octobre 1990, à l'initiative de Jean-Luc Petitrenaud (spécialiste de gastronomie). En 1992, la Journée du Goût est devenue la Semaine du Goût.

Les valeurs de la semaine du Goût

- L'éducation au goût des consommateurs, surtout les enfants.
- La diversité des goûts et des saveurs.
- L'information transparente et pédagogique sur les produits.
- La transmission des métiers et savoir-faire.

Les incontournables de la Semaine du Goût

- 5 000 leçons de goût données par des chefs de cuisine dans les écoles primaires.
- 1 200 ateliers de goût partout en France : dégustation de vin, visite de marché, etc.
- 500 tables du goût pour découvrir le meilleur de la gastronomie dans de grands restaurants.

Pour plus d'informations : www.legout.com

Lisez ces informations sur la Semaine du Goût puis répondez.

- À qui s'adresse la Semaine du Goût ?
- À votre avis, quels sont les objectifs de cette initiative ?
- Est-ce qu'il existe des initiatives similaires dans votre pays ?
- Que pensez-vous de cette initiative ?

8 161

Écoutez cette enquête dans un supermarché et répondez.

1. Les personnes interrogées s'expriment sur :
 - les fruits.
 - les viandes.
 - les poissons.
 - les légumes.
 - les produits laitiers.
2. Ils disent quels produits :
 - ils achètent aujourd'hui.
 - ils cherchent dans le rayon.
 - ils consomment en général.

IV.

Réécoutez les dialogues et complétez la fiche de réponses de l'enquêteur.

	Mange souvent/parfois	Mange rarement	Ne mange pas
Personne n° 1			
Sexe : M	- du porc, ...	- ..., de l'agneau	- pas de cheval
Âge : 20	- de la dinde, ...		
Personne n° 2			
Sexe : F	- des carottes, ...		- pas d'artichauts
Âge : 49	- de la salade verte, ...		- jamais de ...

Réécoutez les habitudes alimentaires des clients et relevez leurs explications.

POINT Langue

→ p. 206

Les articles pour parler de sa consommation alimentaire

a) Observez et complétez avec d'autres exemples des dialogues (activités 8 à 10).

- Indiquer une quantité précise
Une salade (deux salades, trois salades...), **un** poulet (entier), **un** yaourt = un pot (deux pots, trois pots...) → Quand on peut compter, on utilise l'article indéfini ou un nombre.

- Indiquer une quantité indéterminée
 Je mange **de la** salade/**du** poulet/**de** l'agneau/**des** haricots verts.

→ Quand on ne peut pas compter, on utilise l'article partitif.

b) Observez et trouvez d'autres exemples dans les dialogues.

Ah non ! **Pas de** cheval.
 → Pour une « quantité zéro », on utilise *pas de*, *pas d'*.

Attention !
 Je mange **de la** salade, **du** poulet, **des** légumes.
 Je bois **de** l'eau.
mais j'aime/ j'adore/ Je n'aime pas/ Je déteste
la salade, **le** poulet, l'eau, **les** légumes.

→ S'exercer n° 4 et 5 | p. 150

11 Phonétique

a) Écoutez et indiquez la prononciation de la préposition *de*
 Exemples : 1. Salade *de* tomates
 2. Filet *de* poisson

	de (e prononcé)	de (e non prononcé)
1.	✓	
2.		✓

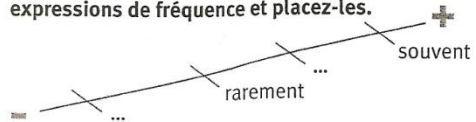
Répondez.
 Le e est prononcé quand il est précédé :
 de deux consonnes. d'une consonne.

b) Réécoutez et répétez.

POINT Langue

Exprimer la fréquence

Retrouvez dans les dialogues les autres expressions de fréquence et placez-les.

Attention ! Les expressions de fréquence sont placées après le verbe au présent.
 Je mange **souvent** des légumes.

→ S'exercer n° 6 | p. 150

12 Échangez en petits groupes.

Comparez vos habitudes alimentaires avec celles des personnes de l'enquête et des Français en général.

13 En petits groupes. Vous participez au blog **nosplatspreferes.fr**.

1. Chaque personne présente son plat préféré : le nom et le type de plat (entrée, plat ou dessert), sa composition (quels produits)...
2. Vous choisissez quel plat sera présenté sur le blog, vous trouvez une photo et vous écrivez la légende.

PROJET DOSSIER

7

Pour organiser une soirée à thème, vous allez :

TÂCHE LEÇON 1 Déterminer le thème de la soirée et définir le menu

>>> internet - www.hachet

Leçon 1

> Les repas

1. Dans la liste suivante, sélectionnez les légumes qu'on mange crus chez vous.

carottes – pommes de terre – salade – champignons – haricots verts – courgettes – artichauts – navets – chou-fleur

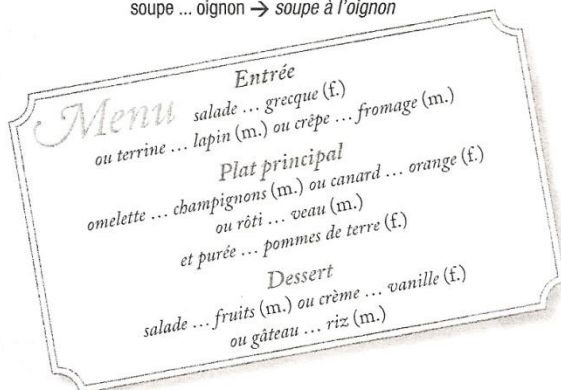
2. Citez des fruits qu'on mange toujours crus et des fruits qu'on peut manger cuits.

> Indiquer un ingrédient

3. Complétez le menu avec *à* ou *de*. Ajoutez l'article si nécessaire.

Exemples : soupe ... légumes → soupe de légumes

soupe ... oignon → soupe à l'oignon

> Les articles

pour parler de sa consommation alimentaire

4. Complétez avec les formes qui conviennent.

Moi, je mange équilibré : pas ... charcuterie en général, mais je mange ... viande, ... poisson ou ... œufs une fois par jour, et ... produits laitiers à chaque repas (j'adore ... fromage, tous ... fromages !). Et, bien sûr, je consomme ... légumes et ... fruits tous les jours : par exemple, ... pomme ou ... fraises et, comme légumes, ... carottes, ... poireaux ou ... haricots verts. Je bois ... eau et ... thé mais jamais ... alcool.

5. Choisissez le bon article.

- Je n'aime pas (de / du / le) thé !
– Moi, j'adore (de / du / le) thé.
- Le soir, je ne mange pas (de / de la / la) viande.
– Moi, le soir, je mange (de / de la / la) viande.
- Je prends (de / du / le) café au petit déjeuner.
– Moi, je préfère boire (de / du / le) jus d'orange.
- Je ne bois pas (de / de l' / l') eau au déjeuner.
– Moi, je bois (d' / de l' / l') eau.
- J'adore (de / des / les) légumes !
– Moi, je n'aime pas (de / des / les) légumes !
- Je bois (de / de la / la) bière quand je sors avec mes amis.
– Moi, Je déteste (de / de la / la) bière, je prends (de / du / le) vin.

150 cent cinquante

> Exprimer la fréquence

6. Précisez quelles sont les habitudes alimentaires de ces différentes nationalités en utilisant *souvent*, *rarement*, *ne... jamais*.

Exemples : Les Anglais boivent souvent du thé.

Les Allemands mangent rarement des escargots.

les Italiens – les Saoudiens – les Français – les Japonais – les Allemands – les Polonais – les Suédois – les Chinois – les Indiens

Leçon 2

> Les vêtements et les accessoires

7. Corrigez les erreurs. Mettez les éléments soulignés à la bonne place. (Plusieurs réponses sont possibles.)

- une casquette à manches longues
- un pyjama en cuir
- des bottes en soie
- un pantalon en or
- un pull à talons
- un bijou à col en V

> Les pronoms personnels COD *le, la, les*

8. Transformez les phrases pour éviter les répétitions.

- Joli, ton pull ! Où est-ce que tu as acheté ton pull ?
– J'ai trouvé mon pull aux galeries Lafayette.
- Comment tu trouves ces lunettes ?
– Je trouve ces lunettes superbes !
- Tu aimes mes nouveaux vêtements ?
– J'adore tes nouveaux vêtements !
- Ce manteau est vraiment très élégant !
– Moi, je n'aime pas du tout ce manteau !
- Tu connais le mari d'Isabelle ?
– Non, je n'ai jamais vu le mari d'Isabelle !
- Cet homme a l'air complètement idiot !
– Moi, je trouve cet homme intéressant.
- Super, ta veste !
– Ah, tu trouves ma veste jolie ? Merci, je viens d'acheter cette veste.

9. Répondez comme dans l'exemple.

Exemple : – Je préfère ce modèle en noir. (en rouge)

→ – Moi, je le préfère en rouge.

- On a vraiment aimé le défilé. (détester)
– Moi, je ... !
- Je trouve cette cravate plutôt moche* ! (aimer bien)
– Nous, on
- Je trouve cette fille très bien avec cet ensemble. (franchement ridicule)
– Moi, je ... !
- Ils apprécient vraiment ce couturier. (ne pas beaucoup aimer)
– Nous, nous
- J'ai trouvé le décor de la salle magnifique ! (horrible)
– Elles, elles... !

Du côté du LEXIQUE

> Les aliments

1

Barrez l'intrus.

1. le bœuf – le mouton – le riz – le lapin – le poulet – le porc
2. le citron – les crevettes – la pomme – les cerises – la fraise – la poire
3. le beurre – le yaourt – le fromage – les pâtes – la crème fraîche
4. la carotte – le pain – la salade – la courgette – les haricots verts

2

Reconstituez le menu.

Entrée	
S _ L _ _ _	E DE P _ _ M _ S DE T _ _ _ E
Plat principal	
GR _ _ _ N	DE C _ _ R _ _ _ T _ S
PO _ _ _ T	À L'E _ T _ _ G _ N
Fromage	
C _ _ _ _	B _ _ T
Dessert	
T _ _ E	AUX C _ _ I _ S

3

Trouvez quels ingrédients sont utilisés pour réaliser les plats suivants.

Exemple : *salade de crudités maison* → *haricots verts, carottes, salade verte, tomates, huile, vinaigre...*

1. dinde aux petits légumes du jardin

.....

2. pizza de la mer

.....

3. tarte aux fruits de l'été

.....

Du côté de la GRAMMAIRE

› Les ingrédients d'un plat : *de* + nom, *à* + article + nom

4

a) Trouvez des noms de plats à partir des éléments suivants. Utilisez *de* + nom ou *à* + article + nom.

riz – tomates – crème – fraises – haricots – glace – bœuf – cannelle – poisson – salade – tarte – chocolat –
 gâteau – lapin – pommes de terre – rôti – gratin – yaourt – courgettes – cerises

Exemple : *gratin de poisson, glace au chocolat*

.....

b) Imaginez des plats originaux ou tout simplement immangeables !

Exemple : *poulet aux fraises, yaourt aux pommes de terre*

.....

› Les articles pour parler de sa consommation alimentaire

5

Entourez l'article qui convient.

1. – Vous prenez du poulet ?
 – Ah oui ! J'adore (*du – le – un*) poulet.
2. – Vous désirez (*du – un – le*) fruit ?
 – Non, je ne mange pas (*un – de – du*) fruit après le fromage.
3. – Vous prenez (*les – des – de*) légumes ?
 – Non, je prends (*le – du – un*) riz.
4. – Tu ne prends pas (*les – de – des*) fraises ? Regarde, elles sont belles !
 – Non, j'achète seulement (*de – des – les*) fruits de saison.
5. – Tu n'aimes pas (*de – les – des*) haricots, tu détestes (*les – des – d'*) artichauts, mais qu'est-ce que tu aimes ?
 – J'aime bien (*de – les – des*) courgettes.
6. – Tu manges (*de la – une – la*) viande ?
 – Oui mais (*une – de la – de*) viande blanche uniquement : (*un – du – de*) poulet ou (*une – de – de la*) dinde.

VIII.

6

Complétez avec *le, la, l', les, un, une, du, de la, de l', des, ou de*.

Le régime crétois pour une alimentation équilibrée

1. Ne consommez pas viande rouge régulièrement : seule viande blanche est autorisée.
Remplacez beurre par huile d'olive.
2. Consommez poissons gras et volaille au moins trois fois par semaine.
3. Achetez de préférence fruits et légumes de saison et de qualité.
4. Évitez laitages, surtout au lait de vache. Choisissez plutôt fromages au lait de chèvre.
5. N'ajoutez pas sel à vos aliments et utilisez épices pour parfumer et donner du goût.
6. boissons sucrées et gazeuses ne sont pas conseillées mais vous pouvez consommer jus de fruits sans sucre et/ou vin : un à deux verres par jour maximum.
Pensez à boire eau, si possible un litre par jour.
7. En cas de petite faim entre les repas, prenez de préférence fruit frais ou pain complet avec huile d'olive ou fromage de chèvre.

Du côté de la COMMUNICATION

› Parler de la/sa consommation alimentaire

7

Remettez le dialogue dans l'ordre.

- a. – Ben oui, j'ai mangé seulement la viande et j'ai laissé les courgettes.
- b. – En entrée, une salade et après on nous a servi de la dinde avec des courgettes.
- c. – Oui, jé sais, mais j'ai pris des haricots verts en salade en entrée.
- d. – Qu'est-ce que tu as mangé à midi à la cantine, mon chéri ?
- e. – J'ai pris deux pots de mousse au chocolat !
- f. – Ah oui, c'est vrai, les haricots verts de l'entrée, ça fait le légume. Et comme dessert ?
- g. – Mais je te dis et je te répète qu'il faut toujours manger un légume.
- h. – Ça alors ! Mais tu n'aimes pas les courgettes !

8

Indiquez les habitudes alimentaires des personnages et animaux suivants.

Exemple : un sportif → Il mange toujours des pâtes et du fromage, souvent de la viande, des fruits et des légumes, il consomme rarement de la charcuterie et il ne boit jamais d'alcool.

1. un bébé de deux mois :
2. une top model :
3. un végétarien :
4. un chien :
5. une vache :

En situation

> Les habitudes alimentaires

9 22

Le Comité national de l'alimentation organise une enquête sur la consommation alimentaire. À cette occasion, on observe le contenu des réfrigérateurs dans les familles. Lisez la liste suivante puis écoutez l'enregistrement et notez les réponses d'une mère de famille.

ALIMENTS STOCKÉS DANS LE RÉFRIGÉRATEUR

n°: 83

- Crèmerie :
- Viande/charcuterie :
- Poisson/crustacés :
- Fruits/légumes :
- Pâtisserie :
- Autre :

> Bonnes ou mauvaises habitudes ?

10 11

a) Lisez le texte et expliquez le titre.

b) Donnez un titre à chaque paragraphe.

RÉGIMES DES ADOS : MAUVAISE NOTE !

Les adolescents se nourrissent mal : c'est le cri d'alarme des médecins nutritionnistes et des diététiciens.

- 1 → Pour commencer la journée, garçons et filles prennent en général une simple boisson chaude (chocolat, café, thé) et, bien sûr, ils se sentent fatigués vers 11 heures !
- 2 → À midi, les élèves qui déjeunent à la cantine sont certains d'avoir un menu équilibré (légumes, viande ou poisson, produit laitier, fruit). Mais beaucoup d'autres mangent en vitesse : un simple sandwich ou, plus grave, seulement une barre chocolatée ...
- 3 → À la sortie des cours, vers 17 heures, les pauses-goûter avec laitages et fruits sont rares : c'est plutôt l'heure de la cigarette (37 % fument tous les jours).
- 4 → Enfin, le soir, les ados dînent de moins en moins souvent à table avec leurs parents ; ils mangent ce qu'ils trouvent dans le réfrigérateur familial. Parents, soyez vigilants quand vous faites des courses !

1. 3.
2. 4.

11 12

Vous avez lu cette annonce sur un site Internet. Envoyez votre témoignage sur une feuille séparée : précisez votre mode d'alimentation aux différents repas de la journée.

bienmanger.com

ENQUÊTE DE LA SEMAINE

Avez-vous une alimentation équilibrée ?

Envoyez votre témoignage.

ant(e)
ant(e)
arne
reux(euse)
eau(elle)
nal(e)
ramique

ossier 7

çon 1

alimentation et les boissons

acre
onbon
niel
soda

matières grasses

ile (f.)
eurre

vlande

gneau (m.)
œuf
cheval
dinde
lapin
mouton
porc
poulet

œuf (m.)

s œufs (m.)

s poissons (m.) et fruits de mer (m.)

thon
s crevettes (f.)

s produits laitiers (m.)

crème fraîche
fromage
lait
yaourt

es légumes (crus ≠ cuits)

artichaut
ne carotte
ne courgette
n haricot vert
n navet
une pomme de terre
une salade verte
les légumes secs (m.)
les lentilles (f.)

les fruits

un avocat
une banane
une cerise
une fraise
un melon
une orange
un pamplemousse
une poire
une pomme

les céréales (f.)

le pain
les pâtes
le riz

les boissons (f.)

l'eau (f.)
le thé

> Au menu

l'entrée (f.)

la charcuterie : le saucisson, le pâté
les crudités (f.) : la salade de tomates, les
carottes râpées (f.)
la soupe

le plat principal

les boulettes (f.) de bœuf
le filet de poisson
les frites (f.)
le gratin de courgettes
le poulet rôti
l'omelette (f.)
la purée
le sauté de porc
le steak haché

le fromage

le camembert
le brie
le comté
le fromage de chèvre

le dessert

la crêpe
la compote
le gâteau
la glace
la mousse
la tarte
le yaourt (à la fraise...)

> La fréquence

toujours
souvent
quelquefois
rarement
jamais

Leçon 2

> La mode

une collection
un(e) créateur(trice)
un défilé (de mode)
la haute couture
un mannequin
un modèle
le stylisme
une tendance
une tenue

> La tenue et le look

les vêtements (m.)
un tee-shirt
un top
une chemise
un pull
une veste
un blouson
un manteau
un pantalon
un jean
une robe

une jupe
un tailleur
un costume
un bermuda
un short

la taille : faire/porter du 40
la pointure : faire/chausser du 36
passer/essayer un vêtement

les accessoires (m.)

un chapeau
des baskets (f.)
un bijou
des bottes (f.)
une casquette
une ceinture
un collant
une cravate
une écharpe
des gants (m.)
des lunettes (f.)
des chaussures (f.)
un sac
des sandales (f.)

la forme et le style

une jupe/robe courte ≠ longue
un vêtement à manches courtes/longues/sans
manches
un pull à col en V/à col roulé
des chaussures plates ≠ des chaussures à
talons hauts

la matière

le cachemire
le coton
le cuir
le jean
la laine
le lin
la soie
la toile

le motif

uni
à fleurs/carreaux/rayures/pois

> Caractériser et apprécier

ridicule
avoir l'air de
avoir un coup de cœur (pour)
assez
franchement
plutôt
très
un peu
vraiment

Leçon 3

> Les événements

un anniversaire
un anniversaire de mariage
un départ en retraite
une pendaison de crémaillère

> Acheter sur Internet

un menu
un onglet

4.1.1. Rozvržení učiva Leçon 1/ Dossier 7

Učivo lekce navrhuji rozvrhnout do pěti vyučovacích hodin s tím, že prezentaci a nácvik dělivého členu s názvy jídel a pití zařazuji v souladu s učebnicí do 3. vyučovací hodiny lekce. Tuto 3. hodinu jsem si též vybrala pro samostatný návrh průběhu vyučovací hodiny.

1. hodina

- osvojení slovní zásoby týkající se jídel a pití v jednoduchém kontextu
- nácvik se slovesem *AIMER* (*j'aime le café/ je n'aime pas le café*)
- pročtení slovní zásoby bod 1/I.
- cvičení 1/I.; 3/I.; 1/VI.
- domácí úkol na příští hodinu – cvičení 1,2/V.

2. hodina

- skladba jídelního lístku a nácvik příslušné slovní zásoby
- skladba jídel během dne ve Francii (*plat du jour*) - výchozí text *Plat du jour* (II.)
- nácvik osvojení předložek *à* + *název jídla*, *de* + *název jídla* s přihlédnutím ke specifitě tvoření ve srovnání s českými názvy (*la viande à la provençale* – maso po provensálsku vs. *une mousse au chocolat* – čokoládová pěna; *du poulet à l'estragon* – kuře na estragonu)
- cvičení 4/I.; 3/V. 4a/VII.
- domácí úkol na příští hodinu – cvičení 4b/VII.

3. hodina

- dělivý člen – prezentace a nácvik
- vyjádření neurčitého množství s názvy jídel známých již z předchozích hodin se slovesy *prendre, manger, boire*
- vyjádření konkrétního množství pomocí předložky *DE* (*une tasse de café*) – prezentace a nácvik
- text *La Semaine du Goût/ III.* – čtení potichu, hlasité čtení, seznámení s novou slovní zásobou, nácvik globálního i detailního porozumění, otázky k textu
- domácí úkol na příští hodinu – ústní příprava odpovědí na otázky k textu *La Semaine du Goût/ III.*

1. *Est-ce qu'il existe des initiatives similaires dans votre pays?*

2. *Que pensez vous de cette initiative*

4. hodina

- procvičování názvů jídel s dělivým členem v kontextu tématu stravování – *Manger à la carte; le menu; les plats du jour*
- zápor v souvislosti s dělivým členem (*je ne prends pas DE café*) – prezentace a nácvik
- cvičení 5/V.; 5/VII.
- domácí úkol na příští hodinu – cvičení 4/V.; 6/VIII.

5. hodina

- opakování
- cvičení 6/V.; 8/VIII., 10/IX. (doplňkový text *Régime des ados: mauvaise note!*); 13/IV. (část 1.)

Problematika dělivého členu je v 1. díle učebnice *Alter Ego* prezentována v souladu s metodologickým principem vycházejícím z Rámce. K osvojení problematiky má dojít cestou „*découverte*“, tedy objevování na základě pozorování. Student si má o formě a fungování daného jevu vytvořit hypotézu, kterou si následně ověří. Z ověřené hypotézy pak student vyvodí pravidlo pro daný jev. Například se student s jevem seznámí za poslechu ankety (cvičení 8/III.) a na základě porozumění slyšenému má doplnit přehled tvarů dělivého členu ve cvičení 9/IV.

K výše uvedenému konstatuji, že podobnou prezentaci tak důležitého jevu jako je dělivý člen považuji pro české publikum za příliš náročnou. Porozumění slyšenému je v cizím jazyce obvykle tou nejobtížnější komunikativní kompetencí, a proto nepovažuji za vhodné, aby jejím prostřednictvím měl student ještě pozorovat tento gramatický jev. Proto navrhuji dva možné postupy:

1. Prezentace gramatického jevu nezávisle na poslechovém cvičení, jeho základní nácvik a až následující hodinu vypracování zmíněného poslechového cvičení s již osvojeným užitím dělivého členu.
2. Prezentace a výklad o užití dělivého členu současně s poslechem ankety tak, že vyučující studentům poskytne přepis daného poslechového cvičení a úkolem studentů bude při poslechu v textu vyhledávat tvary dělivého členu, tedy členu, který se váže ke

slovní zásobě jídla a pití. Ze zaznamenaného si studenti pak sami vytvoří hypotézu a stanoví pravidlo.

Druhý postup by pravděpodobně zvolili vyučující, kteří se chtějí během své výuky bez výjimky řídit metodologickým principem vycházejícím z Rámce. Osobně jsem zvolila první postup. Považuji tento postup pro české publikum za schůdnější. Vzhledem k tomu, že české publikum podobný gramatický jev z mateřského jazyka nezná, mohlo by pro něj být pozorování a stanovení hypotézy příliš obtížné. Zejména pro starší publikum je dle mého názoru příliš zdlouhavý a nevyhovující. Pokud si však vyučující zvolí první postup, bude nucen si vypracovat ještě další cvičení k základnímu nácviku.

4.2. Návrh přípravy na jednu vyučovací hodinu Leçon 1/ Dossier 7

V poslední kapitole představím vlastní návrh přípravy na jednu vyučovací hodinu vzhledem ke konkrétnímu publiku.

Obecně se třetí vyučovací hodina zaměří na výklad užití dělivého členu při vyjadřování neurčitého množství za užití sloves *BOIRE*, *MANGER* a *PRENDRE*. Soustředím se především na tvorbu paradigmatu a základní nácvik.

Ve své přípravě počítám s jednou vyučovací hodinou po 45 minutách.

Úvodní konverzace

Na začátku lekce se studenty procvičím osvojenou slovní zásobu jídla a pití z pracovního sešitu (oddíl X.), kterou by studenti měli mít již osvojenou z předcházejících hodin. Kromě slovní zásoby tak se studenty procvičím i užívání určitého členu u jídla a pití při užití se slovesem *AIMER*. Konverzace bude probíhat tak, že studentům budu pokládat otázky, které budou dle vlastního uvážení zodpovídat.

- *Tu aimes le camembert?*

Oui, j'aime le camembert.

Non, je n'aime pas le camembert.

- *Ton père aime la salade de tomates?*

Oui, il aime la salade de tomates.

Non, il n'aime pas la salade de tomates.

- *Vous aimez les crêpes au sucre? Oui, nous aimons les crêpes au sucre.*
Non, nous n'aimons pas les crêpes au sucre.
- *Tes parents aiment l'eau gazeuse? Oui, ils aiment l'eau gazeuse.*
Non, ils ,n'aiment pas l'eau gazeuse.

Jednu otázku vždy pokládám více studentům, očekávám kladnou či zápornou odpověď.

Prezentace a základní nácvik dělivého členu

Prezentace dělivého členu bude hlavní náplní celé lekce.

Nejdříve studenty upozorním na to, že při konzumaci jídla a pití užíváme slovesa *BOIRE*, *MANGER* anebo univerzální sloveso *PRENDRE*. Pro zopakování těchto, studentům již známých sloves, postupně vyzvu celkem šest studentů, aby třídě ústně zopakovali časování daných sloves v kladné i záporné formě. Poté studentům na tabuli vytvořím paradigma z následujících příkladových vět za užití slovesa *PRENDRE*:

Základní paradigma:

- *J'aime le café.* → *Je prends du café souvent.*
- J'aime la bière* → *Je prends de la bière souvent.*
- J'aime l'eau* → *Je prends de l'eau souvent.*
- J'aime les fruits* → *Je prends des fruits souvent.*

Vycházím od vět se slovesem *AIMER*, kde je patrný rod substantiv označujících názvy jídel a pití. Studenti tak mohou snáze vyvodit užití dělivého členu pro jednotlivé rody a čísla. Zároveň studenty poučím o tom, že dělivý člen se užívá u jmen látkových (nepočítatelných) pro označení neurčité části dělitelného celku. Dále se s dělivým členem mohou taktéž setkat v souvislosti s podstatnými jmény vyjadřujícími abstraktní pojmy, atmosférické jevy. Tímto užitím se však zatím v hodině nebudeme zabývat.

Základní nácvik

Nejprve bude nácvik probíhat pouze se slovesem *PRENDRE*, aby se studenti mohli soustředit na formu a užití příslušného dělivého členu. Teprve v dalších cvičeních zařadím

i slovesa *BOIRE* a *MANGER*. Návčik vychází z minialogů založených na strukturním cvičení a nejprve bude každý rod nacvičený zvlášť.

- *Tu aimes le lait?* → *Je prends du lait souvent.*
Tu aimes le thé? → *Je prends du thé souvent.*
Tu aimes le cognac? → *Je prends du cognac souvent.*
- *Vous aimez la soupe?* → *Je prends de la soupe le soir.*
Vous aimez la viande? → *Je prends de la viande à midi.*
Vous aimez la salade? → *Je prends de la salade chaque jour.*
- *Pierre aime les légumes?* → *Il prend des légumes le soir.*
Pierre aime les fruits? → *Il prend des fruits le soir.*
Pierre aime les pommes de terre? → *Il prend des pommes de terre le soir.*

Zařazení sloves *BOIRE* a *MANGER*

- *Il aime la viande?* → *Il mange de la viande tous les jours.*
Il aime le pain? → *Il mange du pain tous les jours.*
Il aime les fruits? → *Il mange des fruits tous les jours.*
- *Nous aimons le riz?* → *Nous mangeons du riz le mardi.*
Nous aimons le fromage? → *Nous mangeons du fromage le mardi.*
Nous aimons les pâtes? → *Nous mangeons des pâtes le mardi.*
- *Vous aimez la salade?* → *Nous mangeons de la salade le jeudi.*
Vous aimez les crêpes? → *Nous mangeons des crêpes le jeudi.*
Vous aimez la charcuterie? → *Nous mangeons de la charcuterie le jeudi.*
- *Ils aiment les pommes de terre?* → *Ils prennent des pommes de terre souvent.*
Ils aiment le gâteau? → *Ils prennent du gâteau souvent.*
Ils aiment la soupe? → *Ils prennent de la soupe souvent.*

Základní návčik užití dělivého členu pokračuje prostřednictvím doplňovací otázky.

- *Qu'est-ce que tu bois le matin/souvent?*
tu manges à midi/tous les jours?
tu prends le soir/le dimanche?

Tutéž otázku je možné položit postupně více studentům. Studenti ve svých odpovědích mohou využít slovní zásoby uvedené v paradigmatu na tabuli, nebo mohou použít slovní zásobu dle vlastního výběru z již osvojené slovní zásoby.

Vyjádření (konkrétního) množství

Přesné množství jídla a pití se vyjadřuje takto: po výrazech vyjadřujících konkrétní množství jako *une tasse*, *un verre*, *une bouteille* apod. je použita pouze předložka *DE*. Fungování studentům přiblížím vytvořením následujícího paradigmatu:

- *Je bois **une tasse de café** le matin.*
- *Tu bois **une tasse de thé** le matin.*
- *Il mange **un bol de salade** à midi.*
- *Nous mangeons **une assiette de riz** le lundi.*
- *Vous prenez **un verre de vin** le soir.*
- *Ils prennent **un morceau de gâteau** le soir.*

Stejně tak je užívána předložka *DE* po výrazech množství jako *peu*, *un peu*, *beaucoup*, *assez* či *trop*, které ovšem nevyjadřují množství konkrétní.

- *Je bois **un peu de café** le matin.*
- *Tu bois **beaucoup de thé** le matin.*
- *Il mange **peu de salade** à midi.*
- *Nous mangeons **assez de riz** pendant toute la semaine.*
- *Vous prenez **trop de vin** le soir.*
- *Ils prennent **un peu de bière** le soir.*

Základní nácvik

Užití předložky *DE* po výrazu množství je stejně jako při nácviku dělivého členu realizován prostřednictvím doplňovací otázky:

- *Qu'est-ce que tu prends le matin/le soir?*
- *tu prends à midi/le lundi?*
- *tu prends le soir/le dimanche?*

Stejně jako u nácviiku užití dělivého členu tutéž otázku pokládám více studentům. Výběr slovní zásoby opět nechávám na studentech samotných.

Po základním nácviiku na typově stejných otázkách studentům rozdám vlastní cvičení sloužící k dalšímu procvičení, upevnění osvojeného gramatického jevu a slovní zásoby.

Vlastní cvičení

Níže uvádím tři vlastní cvičení, z nichž jedno je zaměřeno na užití dělivého členu, druhé na užití předložky *DE* po výrazech množství. Poslední cvičení slouží k procvičení obou jevů a považuji za vhodné toto cvičení studentům zadat za domácí úkol. U všech cvičení uvádím pokyny ve francouzském jazyce.

1. Complétez les phrases par les formes nécessaires:

- *J'aime beaucoup le vin. Je bois vin rouge le soir.*
- *Voulez-vous boire eau, bière ou jus de fruit?*
- *Rajoutez-moi viande de porc, s'il vous plaît.*
- *Aujourd'hui à la cantine, on a poisson.*
- *Nous allons manger croissants ce matin.*
- *Elle prend thé noir ce soir.*
- *Est-ce que tu mets lait dans ton café?*
- *La soupe n'est pas bonne, il faut ajouter sel.*
- *David, il faut acheter oeufs, je vais préparer omelettes ce soir!*
- *Je dois absolument prendre fromage pour le petit-déjeuner.*

Druhé cvičení slouží k procvičení využití předložky *DE* po výrazech množství se slovní zásobou jídla a pití.

2. Regardez le dessin, associez un élément de chaque colonne et formez les phrases.

Exemple: une tasse de thé; Le matin, je prends une tasse de thé.

<i>Une tasse</i>	•	•	<i>jus</i>
<i>Une assiette</i>	•	•	<i>fraises</i>
<i>Un bol</i>	•	•	<i>bananes</i>
<i>Un kilo</i>	•	•	<i>spaghetti</i>
<i>Un verre</i>	•	•	<i>raisins</i>
<i>Un panier</i>	•	•	<i>lait</i>
<i>Un litre</i>	•	•	<i>céréales</i>
<i>Une grappe</i>	•	•	<i>thé</i>

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

Třetí cvičení bude určeno k domácímu vypracování. Cílem doplňovacího cvičení je další trénink užití dělivého členu, případně užití určitého členu se slovesem *AIMER* a předložky *DE* po výrazech množství.

3. Complétez les phrases par les formes nécessaires:

- *Non, merci, je n'aime pas jus de pomme.*
- *- Qu'est-ce que vous désirez? - Un verre vin rouge, merci.*
- *Il faut ajouter sucre dans mon café, il est trop amer.*
- *- Vous mangez viande chaque jour? - Non, seulement le dimanche.*
- *Le frère de Sophie aime beaucoup bonbons!*
- *Vous avez déjà goûté bière irlandaise?*
- *Maman m'a demandé d'acheter un kilo bananes.*
- *Chaque fois que nous allons au resto, nous commandons truite aux amandes.*
- *- Tu aimes fruits de mer? - Berk! Pas du tout!*
- *Notre famille mange pain avec tous les plats. Et ta famille?*

Práce s textem

Závěr hodiny bude věnován práci s textem *La semaine du Goût/III.* v kapitole nazvané *Parler de sa consommation alimentaire – POINT Culture.*

1. Práce s obrázkem

Nejprve využijí obrázku u textu k orientačním otázkám:

- *Combien de personnes y a-t-il sur la photo?*
- *Combien de femmes/hommes?*
- *Où sont-ils?*
- *Qu'est-ce qu'ils font?*
- *Quel texte couvre la photo?*
- *À quelle date commence la Semaine du Goût?*
- *Qu'est-ce que c'est?*

2. Četba textu

Nejprve si studenti text čtou potichu, vyučující doplní neznámou slovní zásobu.

Předpokládaná neznámá slovní zásoba:

avoir lieu – konat se

le marché – trh

devenir – stát se

la saveur – chuť

découvrir - odhalit

surtout – především

la diversité – rozdílnost

la transmission – předávání

l'école primaire (f) – základní škola

la valeur – hodnota

incontournable – nevyhnutelný

Následuje čtení hlasité – nejprve vyučující, poté žáci. Slovíčka vysvětlím opisem, případně je přeložím do češtiny. Abych si ověřila, že studenti textu skutečně porozuměli, pokládám otázky na globální i detailní porozumění.

- *A qui s'adresse La Semaine du Goût?*
- *Où le texte a-t-il été publié?*
- *Quand La Journée du Goût a eu lieu pour la première fois?*
- *Qui est l'auteur de cette initiative?*
- *Qui est-ce?*
- *Quand La Journée du Goût est devenue La Semaine du Goût?*
- *Combien de leçons sont données pendant la La Semaine du Goût? Par qui?*
- *Citez un exemple d'atelier de goût?*
- *À votre avis, quels sont les objectifs de cette initiative?*

Domácí úkol

Za domácí úkol bude studentům zadáno opět si doma text přečíst a připravit si ústní odpověď na následující otázky. Studenty můžeme upozornit na to, že při hledání odpovědi na první otázku mohou využít například internet.

- *Est-ce qu'il existe des initiatives similaires dans notre pays?*
- *À quoi sert-elle?*
- *Pour qui est-elle intéressante?*

Shrnutí

Hlavním cílem třetí vyučovací hodiny je prezentace tvarů a základního užití dělivého členu v kladné větě a v případech, kdy po výrazu množství následuje předložka *DE*. Student postupuje od známé gramatiky (sloveso *AIMER* následované určitým členem) a slovní zásoby k nové gramatice. Základní nácvik probíhá na minidialogích založených na strukturním cvičení. Další nácvik probíhá na cvičeních, jež jsem sama navrhla.

Závěr hodiny je věnován práci s textem v učebnici, který se tematicky k dělivému členu váže. K ověření globálního i detailního porozumění studentů textu vyučující využije otázek u textu *La semaine du Goût/III.*, další otázky vyučující vytvoří sám. Aby se studenti k textu vrátili i doma, zadá vyučující studentům k zodpovězení další otázky. Odpovědi si mají studenti připravit ústně.

5. Závěr

Hlavním tématem práce bylo osvojování francouzštiny v zájmových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně. Publikum kurzů je velmi různorodé z hlediska věku, vzdělání i motivace.

V kurzech se pracuje s dvěma typy učebnic, českou a francouzskou. Z českých učebnic je v této práci charakterizována učebnice *ON Y VA!* 1. Tato učebnice vychází ze strukturně-pojmového principu kombinovaného s principem situačním. Výklad nových gramatických jevů je založen na prezentaci učiva a jeho nácvičku prostřednictvím strukturních cvičení. Učebnice *ON Y VA!* 1 se ve Francouzsko-českém klubu používá v kurzech pro dospělé studenty – začátečníky. Studenti si ji často sami zvolí, ačkoliv je učebnice primárně určena pro studenty středních škol. Velkou výhodou této učebnice je to, že učebnice nabízí srovnání francouzštiny s češtinou. Navíc je v závěru učebnice také shrnutí gramatiky 1. dílu v češtině, což dospělí studenti – začátečníci ocení především.

Z francouzských učebnic využívaných v kurzech Francouzsko-českého klubu jsem pro charakteristiku zvolila 1. díl učebnice *Alter Ego*. Učebnice *Alter Ego* je založena na metodologickém principu vycházejícím z Rámce, tedy vycházejícím z komunikativních metod a role úlohy. Student si jazykové prostředky osvojuje na základě objevování pozorováním určitého jevu. Tento postup osvojování jazykových prostředků je pro starší studenty často příliš zdlouhavý. Naopak mladší studenti díky tomuto postupu shledávají výuku dynamičtější a zajímavější. Proto jsou učebnice *Alter Ego* obvykle využívány v kurzech pro juniory, kterým francouzské učebnice často vyhovují více než české.

V diplomové práci charakterizujeme obě tyto učebnice, uvádíme zde podrobně jak stavbu učebnic 1. dílů, tak stavbu lekcí 1. dílů. Řazení české učebnice se zdá přehlednější, český student ocení především dvojjazyčný česko-francouzský a francouzsko-český slovník.

Závěrečná část práce je věnovaná mému vlastnímu návrhu využití konkrétní lekce učebnice *Alter Ego* a návrhu přípravy na jednu vyučovací hodinu. Konkrétně jsem pro tuto kapitolu vybrala *Leçon 1 z Dossier 7*, ve které je prezentována problematika dělivého členu.

Dělivý člen je pro české studenty mnohdy obtížným gramatickým jevem, jelikož v češtině podobný gramatický jev není.

V návrhu přípravy na jednu vyučovací hodinu *Leçon 1 z Dossier 7* využívám vlastního způsobu prezentace gramatického jevu. Zejména proto, že systém osvojení jazykového prostředku prostřednictvím „*découverte*“ je pro starší studenty obtížný. Nejprve navrhuji osvojení slovní zásoby jídla a pití a jejího užívání s určitým členem po slovese *AIMER* a poté vlastní prezentaci gramatického jevu. Základní nácvik probíhá na minidialogích kontextuálně ukotvených založených na strukturním cvičení. Pro další nácvik navrhuji dva typy cvičení – doplňovací a spojovací s následnou tvorbou vlastních vět. Další procvičování probíhá v následujících hodinách při práci s textu zaměřených na fungování jevu.

Závěrem je nutno zdůraznit osvojování gramatického jevu typologicky odlišného od mateřského českého jazyka publika. Záleží proto vždy na vyučujícím, jaký postup pro prezentaci zvolí, aby daný jev svému publiku co nejlépe zpřístupnil.

6. Resumé

Práce je zaměřena především na osvojování francouzštiny v zájmových kurzech Francouzsko-českého klubu v Kladně. V úvodu práce je proto tato jazyková instituce stručně představena. Práce pojednává o okolnosti vzniku Francouzsko-českého klubu v Kladně, jeho historii i současné fungování. Kromě toho je v teoretické části diplomové práce zmíněno i partnerství Statutárního města Kladna s francouzským městem Vitry-sur-Seine, na jehož fungování se Francouzsko-český klub také podílí.

Avšak hlavním tématem práce jsou právě jazykové kurzy nabízené Francouzsko-českým klubem v Kladně. Publikum kurzů je velmi různorodé z hlediska věku, vzdělání i motivace.

Cílem práce je návrh přípravy na vyučovací hodinu, ve které by publikum francouzského jazyka bylo seznámeno s problematikou dělivého členu. Gramatický jev dělivého členu je pro české publikum často obtížný a to z toho důvodu, že v češtině neexistuje. Proto je nutné, aby vyučující zvolil vhodný způsob výkladu a základního nácviku dělivého členu, aby tento jev byl pro české publikum snadno zvládnutelný.

Druhá část práce obsahuje charakteristiku učebnic využívaných v jazykových kurzech Francouzsko-českého klubu. V kurzech se pracuje s dvěma typy učebnic, českou a francouzskou. Z českých učebnic je v této práci charakterizována učebnice *ON Y VA! 1.*, která vychází ze strukturně-pojmového principu kombinovaného s principem situačním. Výklad nových gramatických jevů je založen na prezentaci učiva a jeho nácviku prostřednictvím strukturních cvičení.

Z francouzských učebnic využívaných v kurzech Francouzsko-českého klubu je charakterizován 1. díl učebnice *Alter Ego*. Učebnice *Alter Ego* je založena na metodologickém principu vycházejícím ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, tedy vycházejícím z komunikativních metod. Student si jazykové prostředky osvojuje na základě objevování určitého jevu pozorováním.

Závěrečná část práce je věnovaná vlastnímu návrhu využití konkrétní lekce učebnice *Alter Ego* a návrhu přípravy na jednu vyučovací hodinu, konkrétně se jedná o *Leçon 1* z *Dossier 7*, ve které je prezentována právě problematika dělivého členu. Právě z důvodu, že podobný gramatický jev v českém jazyce chybí, prezentace dělivého členu a jeho základní nácvik jsou přizpůsobeny potřebám českého publika tak, aby studenti látku zvládli.

Résumé

Ce mémoire s'oriente surtout vers l'acquisition de la langue française dans les cours de langue du Club franco-tchèque à Kladno. Pour commencer, nous présentons brièvement l'institution du Club franco-tchèque à Kladno. Le mémoire traite les circonstances de sa fondation, son histoire ainsi que son présent. À part de cela, il est également mentionné le jumelage qui fonctionne entre les villes Kladno et Vitry-sur-Seine.

Le thème principal de ce mémoire sont néanmoins les cours de langue organisés par le Club franco-tchèque à Kladno. Le public de ces cours est assez varié, de point de vue de l'âge, de la formation et de la motivation aussi.

Le but du mémoire est de proposer la préparation d'un enseignant pour une leçon, pendant laquelle l'enseignant explique la problématique du partitif. Comme le partitif n'existe pas en tchèque, c'est la grammaire souvent assez difficile pour le public tchèque. C'est pourquoi il est nécessaire de choisir la façon de l'explication du partitif convenable que le public le comprenne sans problèmes.

La deuxième partie du mémoire comprend la caractéristique des manuels utilisés dans les cours de langue du Club franco-tchèque à Kladno. Dans ces cours les étudiants travaillent avec deux types des manuels – manuels tchèques et français. Parmi les tchèques, il est caractérisé le manuel *ON Y VA!* 1. Sa conception se base sur le principe de situation ainsi que sur le principe de structure-notion.

Parmi les manuels français utilisés dans les cours de langue du Club franco-tchèque à Kladno nous avons choisi le manuel *Alter Ego*. Ce manuel se base sur Le Cadre européen commun de référence pour les langues, alors les méthodes communicatives sont en effet à la base du manuel.

La partie finale est dédiée à mon propre propos de travail sur la leçon concrète du manuel *Alter Ego*. Il s'agit de la *Leçon 1* du *Dossier 7*, dans laquelle la problématique du partitif est présentée. Comme en tchèque il n'existe pas le phénomène pareil du partitif, il faut choisir la façon de sa présentation et sa révision.

7. Přílohy

Příloha č. 1 – Program Francouzských dní v Kladně (2014)

FRANCOUZSKO-ČESKÝ KLUB Kladno

JOURNÉES FRANÇAISES À Kladno

FRANCOUZSKÉ DNY V Kladně

1. 4. – 26. 4. 2014

Úterý 1. dubna 10.00h
LOUTKOVÉ DIVADLNÍ PŘEDSTAVENÍ PEJSEK A KOČIČKA - jedinečná příležitost pro studenty francouzštiny a milovníky Francie shlédnout loutkové představení pro malé i velké. Veselá vyprávění Josefa Capka o dvou nerozlučných zvířecích kamarádech se v Divadle Lampion stane základem něžného groteskního maňáskového divadla pro dva loutkáře a jednoho muzikanta. Překlad Eva Leimbergerová.
vstupné 50,- Kč pro děti, studenty a členy FČK

Pondělí 7. dubna 16.00h
SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ FRANCOUZSKÝCH DNŮ pod záštitou Statutárního města Kladna a za přítomnosti představitelů Města Kladna, partnerského města Vitry sur Seine, zástupců Francouzské Ambasády v Praze, generálního zastoupení Francouzských aliancí v České republice a dalších hostů.
Magistrát města Kladna, nám. Starosty Pavla

Středa 9. dubna 19.00h
DIVADLNÍ PŘEDSTAVENÍ MARIE ANTOINETTA - příběh nejstojtejší královny světové historie. Tragická fraška o dramatických osudech rakouské princezny, která shodou neuvěřitelných historických okolností vesla do dějin jako poslední královna Francie. V Českém jazyce.
Divadlo Lampion, nám. Starosty Pavla
slava pro členy FČK

Pátek 11. dubna 19.00h
FILM RENAISSANCE - Azurové pobřeží, 1915. Na sklonku svého života je Pierre-Auguste Renoir zasažen ztrátou své milované ženy, artritickými bolestmi vysokého věku a děsivými zprávami, že jeho syn Jean byl zraněn v boji. Jako zázrak pak do jeho života vstupí mladá dívka a starý malíř je naplněn novou, zcela nečekanou energií. Živelná a překrásná Andrée se stane jeho poslední modelkou a pramenem pozoruhodného omlazení... Film v původním znění s titulky.
Kino Hutník
zdarma pro členy FČK

Sobota 12. dubna 19.00h
FILM PARCHANTI SPI DOBRĚ (LES SALAUDS) - v temném thrilleru z noční Paříže se námorní kapitán Marco Silvestri vrací narychlo na souš, aby pomohl své sestře Sandře. Sandřin manžel spáchal za tajemných okolností sebevraždu, rodinný podnik se potápí a dcera Justin má psychické problémy. Zprvu se zdá, že za vším stojí bohatý a mocný obchodník Edouard Laporte. Postupně ale zjišťuje, že věci nejsou tím, čím se zdají být... Film v původním znění s titulky.
Kino Hutník
zdarma pro členy FČK

Neděle 13. dubna 15.00h
FILM OGGY A ŠKODICI (OGGY ET LES CAFARDS) - již od stvoření světa jsou kocour Oggy a švábi Joey, Marky a Deedee zamotaní do věčné bitvy. Jejich boj je tak nesmířitelný, že nějaká šarvátka mezi dobrem a zlem je proli tomu bezvýznamná... Film v českém znění.
Kino Hutník
zdarma pro členy FČK a dětské diváky

Úterý 15. dubna 9.00h
SOUČASNÁ FRANCOUZSKÁ KINEMATOGRAFIE - přednáška studentů francouzského jazyka o současném francouzském filmu. Ve francouzském jazyce.
Gymnázium Kladno, nám. E. Beneše 1573
zdarma

Středa 23. dubna 17.00h
AKVITÁNSKO - vyprávění o cestě nejen po Akvitánsku. V Českém jazyce.
Francouzsko-český klub Kladno, Floriánské nám. 350
zdarma

Pátek 25. dubna 10.00 - 19.00h
FRANCOUZSKÉ TRHY - trh francouzských prodejců. Nabídka tradičních pochutin a delikates z Francie: francouzská vína, sýry, salámy, uzeniny, paštiky, pečivo a chléb, bretonské palačinky, levandulové výrobky, kuchyňské potřeby.
Floriánské náměstí

Pátek 25. dubna 17.00h
KONCERT SKUPINY BRAN - v rámci francouzských trhů vystoupí skupina Bran. Bran je profesionální pojetí hudby vycházející ze starých bretalských lidových motivů, dávných tanců a zpěvů moře. Moderní instrumentace je podpořena dynamickou a pulsující rytmičkou. Osobitě zpracované tradiční tance a písně, doplněné vlastními skladbami členů kapely, vytvářejí zvláštní svět, ve kterém mají rozhodující sílu sny.
Floriánské náměstí
zdarma

Sobota 26. dubna 10.00 - 14.00h
FRANCOUZSKÉ TRHY - trh francouzských prodejců. Nabídka tradičních pochutin a delikates z Francie: francouzská vína, sýry, salámy, uzeniny, paštiky, pečivo a chléb, bretonské palačinky, levandulové výrobky, kuchyňské potřeby.
Floriánské náměstí

Od 14. - 24. dubna, Francouzsko-český klub Kladno, Floriánské nám. 350
DNY OTEVŘENÝCH DVĚŘÍ ve Francouzsko-českém klubu a v kurzech francouzského jazyka

Pondělí 14. dubna, 18.00h - mírně pokročilí dospělí
úterý 15. dubna, 15.30h - začátečníci děti 11 - 13 let
úterý 15. dubna, 18.00h - mírně pokročilí děti 11 - 13 let
středa 16. dubna 15.15h - středně pokročilí junioři
středa 16. dubna 17.30h - středně pokročilí dospělí
středa 16. dubna 19.00h - pokročilí dospělí S RODILÝM MLUVČÍM
čtvrtek 24. dubna, 18.00h - mírně pokročilí dospělí

Od 1. - 26. dubna, restaurace Staré Kladno, Třída T.G. Masaryka
DNY FRANCOUZSKÉ KUCHYŇE v restauraci Staré Kladno na hlavní třídě.
Výběr z francouzského menu. Francouzská vína nabízí Zemská banka vín.

Francouzsko-český klub Kladno, Floriánské nám. 350, Kladno
www.francouzskyklubkladno.cz

PROGRAM PRO LETNÍ POBYT FRANCOUZKÝCH DĚTÍ
OD pondělí 9.7.2012 DO středy 25.7.2012

Datum	Stravování S – snídaně O – oběd V – večeře	Program D – dopoledne O – odpoledne V – večer	Náklady	Cena na osobu	Doprava - cena	Doprava Firma, km, Doba čekání
Pondělí 9.7.2012 Lipno	S- O -balíček V -sportap.	D: Přílet O: Odjezd Lipno nad Vltavou, ubytování V: Volno				Bus ČSAD Kladno
Úterý 10.7.2012 Lipno	S -sportap. O -sportap. V -sportap.	D: Bobová dráha O: Procházka Lipnem, koupání V: Sport, hry	1.400,-			
Středa 11.7.2012 Lipno	S -sportap. O -balíček V -sportap.	D: Zámek Hluboká O: <u>Rodinná Ekofarma</u> - kozí sýry, bizoni V: Volno	5.000,- 2.000,-		8800,-	Bus (Lipno)
Čtvrtek 12.7.2012 Lipno	S -sportap. O -sportap. V -sportap.	D: Stezka v korunách stromů / lanovka Kramolín O: Aquapark V: Volno	4.900,- 3.000,-			
Pátek 13.7.2012 Lipno	S -sportap. O -balíček. V -sportap.	D: Český Krumlov, věž O: <u>Seidl fotky GRAFITdůl</u> V: Táborák + buřtík	1.000.- 2.000,-		5500,-	Bus (Lipno)
Sobota 14.7.2012 Lipno	S -sportap. O -sportap. V -sportap.	D: ZŠ Lipno int. učebna O: IQ park V: Slavnostní večeře	2.500,- 9.000,-			
Neděle 15.7.2012 Lipno	S -sportap. O -sportap. V -sportap.	D: volno O: šlapadla + koupání V: volno	3.000,-			
Pondělí 16.7.2012 Lipno	S -sportap. O -balíček V -DSK	D: Odjezd Kladno O: zastavení v Pisku V: Ubytování Kladno				
Úterý 17.7.2012 Kladno	S: DSK O: na lodi V: DSK	D: Pražský hrad a centrum Prahy (cca 10.00hod.) O: Výlet lodí po Vltavě + raut od 14.00 hod. V: Volno	12.600,-			Bus
Středa 18.7.2012 Kladno	S: DSK O: DSK V: DSK	D: Sjezd Berounky - rafty O: rafty V: Volno	4.200,- Mach doprovod			Bus
Čtvrtek 19.7.2012 Kladno	S: DSK O: balíček V: DSK	D: <u>Adventure golf Horní Bezděkov</u> O: Uvítání 14.00 - radnice,zámek Medvědárium V: Volno	3.685,-			Bus

Pátek 20.7.2012 Kladno	S: DSK O: Tábor V: Tábor	D: Tábor Mrtník O: Tábor Mrtník V: Tábor Mrtník				Bus
Sobota 21.7.2012 Kladno	S: DSK O: Mc Donalds V: DSK	D:volno O: nákupní centrum Zličín V: Diskotéka Stodola	4.300,- 3.000,-			Bus
Neděle 22.7.2012 Kladno	S: DSK O: DSK V: DSK	D: Volno-koupání O: Volno-koupání V: Volno	5.000,-			
Pondělí 23.7.2012 Kladno	S: DSK O: balíček V: DSK	D: ZOO Praha 10.00 hod. O: ZOO Praha V: Volno	3.960,-			Bus 300kč
Úterý 24.7.2012 Kladno	S: DSK O: DSK V: restaurace Rock'n Roll	D: Lidice 9.30 hod. O: MP ukázka technik a had 13.30-14.00 hod. setkání všech dětí V: Slavnostní večere	13.000,-			Bus
Středa 25.7.2012 Kladno	S: DSK O: V:	D: Odjezd na letiště Odlet				Bus

Příloha č. 3 – Program pobytu kladenských dětí ve Francii (2013)

Čtvrtek 4.7.2013

Přílet v 17:35 hod. na letiště Charlese de Gaulla
Přesun autobusem do Hotelu B&B Chevillz-Larue
Ubytování v hotelu – večeře

Pátek 5.7.2013

9:00 hod. přesun metrem, procházka kolem muzea Louvre, piknik v Tuilerijské zahradě, návrat metrem z náměstí Concorde - Hôtel de Ville N-Dame (pařížská radnice) a Beaubourg
oběd v Restauraci Flunch, projížďka lodí Vedettes Pont-Neuf – návrat metrem

Sobota 6.7.2013

Francouzsko-český den od 10.00 hod. do 17:30 hod.
Společné aktivity k seznámení, studené jídlo, odpoledne různé animační programy, společné focení v parku Joliot-Curie, návrat autobusem na večeři

Neděle 7.7.2013

Snídaně, přesun na TGV Nádraží Montparnasse
Odjezd směr La Trinité sur Mer

Od pondělí 4.7.

Pobyt v La Trinité sportovní, kulturní a přímořské akce

do úterý 16.7.

Středa 17.7.2013

Odpoledne návrat TGV
Ubytování v Ibis Budget Hotel - Vitry sur Seine a večeře

Čtvrtek 18.7.2013

Odjezd autobusem do Eurodisneylandu a piknik
Večeře na místě a návrat v nočních hodinách na Hotel Ibis

Pátek 19.7.2013

Odjezd metrem na Eiffelovu věž, piknik v parku Champ de Mars, přesun metrem z Trocadéro k Vítěznému oblouku a procházka kolem Elysejského paláce. Návrat do Hotelu Ibis a přesun autobusem na společnou večeři s představiteli města.

Sobota 20.7.2013

Návštěva obchodního centra Carrefour
Návrat do Hotelu Ibis
Odjezd na letiště Charlese de Gaulla 11:50 hod. a odlet do Prahy v 14:55 hod.

Předběžný program
LA TRINITÉ

Výbor pro družbu
od 8.-16.7.2013

7.7.	po 8.7.	út 9.7.	stř 10.7.	čt 11.7.	pá 12.7.	so 13.7.	ne 14.7.	po 15.7.	út 16.7.
jezd Paříže	procházka v přístavu la Trinité	Akvárium ve městě Vannes	aktivita po domluvě	procházka po pobřeží	trh v Trinité	návštěva města Lorient	volné ráno	společný den pro všechny děti z centra	aktivita domluvu
oběd	oběd	piknik	oběd	piknik	oběd	piknik	oběd	oběd	oběd
vytvoření kempu, procházka okolí, po přístavu	pláž, koupání	návštěva starého města (Vannes)	plachtění v Yacht Clubu Carnac	návštěva města Quiberon	pláž, koupání	návštěva muzea Cité de la voile (přímořské muzeum)	pláž, koupání	společný den pro všechny děti z centra	opět plachtění v Carnac
večeře	večeře	večeře	večeře	večeře	večeře	večeře	večeře	večeře	jídlo s sebou (piknik)
vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program	vlastní program

Program se může ještě mírně změnit.

8. Seznam literatury

Tištěné dokumenty

ABRY, D. (2009): „Manuels de FLE: un choix délicat.“ *Le Français dans le monde*, n°363, s. 21-23

BEACCO, J.-C. (2007): *L'Approche par compétences dans l'enseignement des langues*. Paris: Didier

BESSE, H.; PORQUIER R. (1984): *Grammaire et didactique des langues*. Paris: Hatier

CALLAMAND, M. (1987): *Grammaire vivante du français langue étrangère*. Paris: Larousse

CALLAMAND, M. (1989): *Exercices d'apprentissage*. Paris: Larousse

COURTILLON, J. (2002): *Élaborer un cours de FLE*. Paris: Hachette

CUQ, J.-P. (1996): *Une introduction à la didactique de la grammaire en français langue étrangère*. Paris: Didier/Hatier

JANÍKOVÁ, V. (2006/2007): „Učebnice cizích jazyků a autonomní učení.“ *Cizí jazyky*, r. 50, č. 4, s. 130

JELÍNEK, S. (2006/2007): „Koncepční otázky učebnic cizích jazyků.“ *Cizí jazyky*, r. 50, č. 4, s. 126

LEMEUNIER-QUÉRÉ, M. (2004): „Créer du matériel didactique.“ *Le Français dans le monde*, n°331, s. 29-30

MONNERIE, A. (1987): *Le Français au présent*. Paris: Didier/Hatier

PUREN, Ch. (2006): „La perspective actionnelle. Vers une nouvelle cohérence didactique.“
Le Français dans le monde, n°348, s.42

(DE) SALINS, G.-D. (1996): *Grammaire pour l'Enseignement/Apprentissage du FLE*. Paris: Didier/Hatier

Společný evropský referenční rámec pro jazyky (2002): překlad IVANOVOVÁ, J. a kolektiv.
Olomouc: Univerzita Palackého

Učebnice

BERTHER, A.; DAILL E.; HUGOT, C.; WAENDENDRIES, M. (2012): *Alter Ego+ 1, Cahier d'activité*. Paris: Hachette

BERTHER, A.; BRILLANT C.; DAILL E.; HUGOT, C.; KIRIZIAN, V.; WAENDENDRIES, M. (2012): *Alter Ego+ 1, Guide pédagogique*. Paris: Hachette

HUGOT, C.; KIZIRIAN V.; WAENDENDRIES, M.; BERTHET, A.; DAILL, E. (2012):
Alter Ego+ 1, Méthode de français. Paris: Hachette

TAIŠLOVÁ, J. a kolektiv (2007): *ON Y VA! 1, Francouzština pro střední školy*. Praha: LEDA

TAIŠLOVÁ, J. a kolektiv (2007): *ON Y VA! 1, Francouzština pro střední školy, Pracovní sešit 1A*. Praha: LEDA

TAIŠLOVÁ, J. a kolektiv (2007): *ON Y VA! 1, Francouzština pro střední školy, Pracovní sešit 1B*. Praha: LEDA

Elektronické zdroje

www.francouzskyklubkladno.cz

www.mestokladno.cz

www.vitry94.fr